

Inleiding op 1 Keunings

De boeken 1 en 2 Keunings vormen tegere een deurlopend verhael dat et vervolg is op 1 en 2 Samuel. In biebeluutgaoven is et haost altied in twee boeken splitst. Zoas de titel al angeft, gaon disse boeken over de vier iewen dat in Israël en Juda keunings regeerden (van de tiende tot de zesde ieuw v.Chr.).

In de Hebreeuwse biebel heurt Keunings saemen mit Jozua, Rechters en Samuel tot de groep boeken van de Vroege profeten. In disse boeken wodt verteld hoe de Israëlieten et laand Kanaän in bezit nemen en daor heur bestaon opbouwen. Profeten treden op om et volk te herinneren an de wet van Mozes en te waarschouwen tegen et overtreden van de geboden. De keunings wodden daor in et biezunder op anspreuken.

Op grond van de geschiedkundige inhoud wodden 1 en 2 Keunings ok wel rekend tot de historische boeken. Ze bin saemen mit de vertellings in Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Jozua, Rechters en Samuel een min of meer deurlopende geschiedenis. Vandaag-de-dag nemen de meersten an dat disse boeken in heur tegenwoordige vorm et risseltaot bin van een langdurig perces van overleveren en opmaeken. Et redaktieperces is al in de tied van de keunings van Israël en Juda begonnen (ongeveer 1000-586 v.Chr.) en wodde eerst ofsleuten nao de Babylonische ballingschop, in de Joodse gemeenschap in de tied van de tweede tempel (nao 515 v.Chr.).

De verhaelen in 1 en 2 Keunings bin te beschouwen as een mingvorm van vertelkeunst en geschiedschrijving, waor de lezer toegelieke mit boeid, infermeerd en opreupen wodt tot de juiste holing tegenover de God van Israël. An de haand van een weerommekieken op de geschiedenis wodt de lezer een les veurhullen: ontrouw an God en et dienen van aandere goden leidet tot tegenslag, berouw en inkeer hebben redding en veurspoed tot gevolg. Dit theologisch inzicht bepaolt et daenken over de ondergang van de keuninkrieken Israël en Juda in 722 respektievelik 586 v.Chr.

Nao de regering van Salomo vaalt et riek in de tiende ieuw v.Chr. utenneer. Vanof 1 Keunings 12 wodt ofwisselend de geschiedenis van de keuninkrieken Juda en Israël verteld. De verteller zels komt now meer naor veuren en legt eupen en bloot zien theologische visie op de geschiedenis uut. Neffens een vaast stremien staot veur iedere keuning et begin en duur van zien regering opschreven, de stad van waor hi'j uut regeerde, een theologische beoordieling, een verwijzing naor de kronieken en een melding over zien dood en opvolging. Liekewel kommen ok in dit pat van Keunings levendig vertelde kotte en lange verhaelen veur, bi'jgliks over de profeten Elia (1 Keunings 17-19 en 2 Keunings 1-2) en Elisa (2 Keunings 2-8). De in Keunings vertelde geschiedenis van Juda is in bewarkte vorm opneumen in 2 Kronieken.

1 Keunings 1-2 beschrift et levensaende van keuning David en wodt pattietoeren beschouwd as de ofwikkeling van de verhaelelijn in 2 Samuel. In et vervolg van 1 en 2 Keunings wodden drie patten onderscheiden an de haand van de grote lijnen van de geschiedenis van Israël en Juda. Et eerste pat (1 Keunings 3-11) beschrift et keuningschop van Salomo. De wieshied van Salomo en de bouw van de tempel kriegen daor biezondere aandacht in. Et tweede pat (1 Keunings 12-2 Keunings 17) beslat de geschiedenis van de keuninkrieken Israël en Juda vanof de scheuring van et riek tot de verovering van Israël zien heufdstad Samaria deur de Assyriërs in 722. In 2 Keunings 17 wodt dit stok ofsleuten mit een beschouwend weerommekieken. Et dadde pat (2 Keunings 18-25) gaot over et keuninkriek Juda vanof Hizkia tot de verovering van Jeruzalem deur Nebukadnessar in 586. De verwoesting van de tempel in Jeruzalem en et wegvoeren van een groot pat van de bevolking van Juda naor Babylonië toe, bin een groot keerpunt in de geschiedenis van et volk Israël.

Salomo tot keuning zelfd

1 Keuning David was op hoge leeftied kommen. Hoewel hi'j mit dekens toestopt wodde, kon hi'j et niet meer waarm hollen. **2** Zien dienstvolk zee tegen him: "Laot oons een jong maegien veur jow zuken, mien heer en keuning, dat jow gezelschap hollen en verzorgen kan. Laot heur in jow schoot slaopen, dan zullen jow weer waarm wodden." **3** Ze gongen rondomme in Israël op zuuk naor een mooi maegien, en de keuze vul op Abisag uut de stad Sunem. Ze brochten heur bi'j de keuning. **4** Ze was warkelik biezunder mooi. Ze verzorgde de keuning en bediende him, mar de keuning hadde gien gemienschap mit heur.

5 Onderwiels leut Adonia, een zeune van David en Chaggit, him d'r op veurstaon dat hi'j keuning wodden zol. Hi'j schafte him waegens en peerden an en neum veur zien begeleiding vuuffig man in dienst. **6** Zien vader vul him toch gienertied lastig mit vraogen over zien doen en laoten. Krek as zien ooldere halfbreur Absalom was hi'j hiel knap om te zien. **7** Hi'j verzekerde him van de steun van Joab, de zeune van Seruja, en de priester Abjatar, **8** mar de priester Sadok, Benaja, de zeune van Jojada, en de profeet Natan steunden Adonia niet, liekemin as Simi, Reï en David zien helden. **9** Adonia hul een offerfeest in de buurt van de Slangestien, bi'j de Rogelbron, waor hi'j vetmeste schaopen, geiten en koenen slaachte. Daor hadde hi'j al zien breurs, de keuningszeunen, bi'j uutneudigd, en alle dienstvolk van Juda. **10** Mar de profeet Natan, Benaja en David zien helden hadde hi'j niet vraogd, en zien breur Salomo ok niet.

11 Natan zee tegen Batseba, de moeke van Salomo: "Hebben jow et heurd? Adonia, de zeune van Chaggit, is buten weten van oonze heer David tot keuning uutroepen. **12** Laot mi'j jow raoden: stel jow leven en dat van je zeune Salomo in veilighied! **13** Gao naor keuning David en zegge him: "Hebben jow, mien heer en keuning, mi'j niet zels zweerd dat mien zeune Salomo nao jow keuning wezen

zol, en dat hi'j op jow troon zitten zol? Waoromme is Adonia dan keuning wodden?" **14** Wiels jow mit de keuning praotten, zal ik binnenkommen en jow woorden aanvullen." **15** Batseba gong et vertrek binnen waor de oolde keuning verzorgd wodde deur Abisag uut Sunem. **16** Ze gong veur de keuning deur de kni'jen en beug diepe veurover, en hi'j vreug heur wat ze wol. **17** "Mien heer," zee ze doe, "jow hebben mi'j bi'j de Heer, jow God zweerd: "Jow zeune Salomo zal nao mi'j keuning wezen, en hi'j zal op mien troon zitten." **18** Mar now is buten jow weten omme, Adonia tot keuning uutreupen. **19** Hi'j het een offerfeest hullen en een bolle en wiethoevule vetmeste schaopen en geiten slaacht. Alle keuningszeunen het hi'j uutneudigd, en de priester Abjatar en Joab, de zeune van Seruja ok, mar jow knecht Salomo niet. **20** Now, mien heer en keuning, bin de ogen van hiel Israël op jow richt. Van jow willen ze heuren wie d'r nao jow op jow troon zitten zal. **21** Aanders zullen mien zeune Salomo en ik nao jow dood van hoogverraad beschuldigd wodden." **22** Wiels Batseba mit de keuning praotte, kwam de profeet Natan zien opwachting maeken. **23** Hi'j wodde ankondigd bi'j de keuning: "Natan de profeet!" Natan gong veur de keuning deur de kni'jen, beug diepe veurover **24** en vreug: "Mien heer en keuning, hebben jow niet zegd: "Adonia zal keuning wezen nao mi'j, en hi'j zal op mien troon zitten"? **25** Adonia is vandaege naemelik naor de Rogelbron gaon om een offerfeest te hollen. Hi'j het een bolle en wiethoevule vetmeste schaopen en geiten slaacht. Alle keuningszeunen het hi'j uutneudigd, en de bevelhebbers en de priester Abjatar ok. Now bin zi'j allemaole mit him an et eten en drinken, en ze roepen: "Leve keuning Adonia!" **26** Mar mi'j, jow knecht, het hi'j niet uutneudigd, liekemin as de priester Sadok, Benaja, de zeune van Jojada, en jow knecht Salomo. **27** As dit van jow uutgaon is, mien heer en keuning, waoromme hebben jow mi'j dan niet weten laoten wie d'r nao jow op jow troon zitten zol?"

28 Kuning David neum et woord en

gaf et bevel: “Laot Batsaba hier kommen.” Batsaba leup op de keuning toe en gong veur him staon, 29 en de keuning zwerde: “Zo waor de Heer leeft, die mi’j de hiel-tied uut de nood redded het, 30 vandaeg zal ik doen wat ik jow bi’j de Heer, de God van Israël, zwaard hebbe: jow zeune Salomo zal nao mi’j keuning wezen, en hi’j zal in mien plak op mien troon zitten.” 31 Batsaba knikte, beug diepe veurover en zee: “Mag mien heer, keuning David, leven tot in iewighied.”

32 Doe beveelde keuning David: “Laot de priester Sadok, de profet Natan en Benaja, de zeune van Jojada, hier kommen.” Zi’j kwammen naor de keuning toe 33 en die zee: “Roep mien dienstvolk bi’jenneer, laot mien zeune Salomo op mien eigen muildier rieden en begeleide him naor de Gichonbron. 34 Daor moe’n de priester Sadok en de profet Natan him zalven tot keuning van Israël. Blaos dan op de ramshoorn en roep: “Leve keuning Salomo!” 35 Trek dan in zien gevolg de stad weer binnen. As hi’j hier ankommen is, zal hi’j zitten gaon op mien troon en in mien plak keuning wezen. Him wies ik an as vost over Israël en Juda.” 36 Benaja zee doe tegen de keuning: “Zo is et! Mag de Heer, de God van mien heer en keuning, jow woorden kracht bi’jzetten. 37 Mag de Heer Salomo helpen zoas hi’j mien heer en keuning hulpen het, en mag hi’j zien troon nog machtiger maeken as de troon van mien heer, keuning David.” 38 De priester Sadok, de profet Natan en Benaja mit de Keretieten en Peletieten begeleidden Salomo, die op et muildier van keuning David ree, naor de Gichonbron. 39 De priester Sadok neum de hoorn mit eulie, die hi’j uut et heiligdom mitneumen hadde, en zalfde Salomo. Doe wodde d’r op de ramshoorn blaosd en iederiene reup: “Leve keuning Salomo!” 40 Al et volk gong mit him weeromme naor et peleis toe. Ze blaosden op fluiten en juichten zo luud, dat de eerde d’r van dreunde.

41 Adonia en al zien gaasten weren krek an et aende van de eteri’je kommen doe dit lewaaï tot heur deurdrong. Doe Joab et geluud van de ramshoorn herken-

de, vreug hi’j: “Waoromme komt d’r zoe’n lewaaï uut de stad?” 42 Hi’j was nog niet uutpraot, of daor kwam Jonatan an, de zeune van de priester Abjatar. Adonia zee: “Kom hier es, op jow kan ‘k vertrouwen, dat ie zullen wel goed ni’js brengen.” 43 Mar Jonatan zee doe: “‘t Ligt krek even aandere! Oonze heer, keuning David, het Salomo tot keuning uutroepen. 44 Hi’j het de priester Sadok en de profet Natan mit him mitstuurd, en ok Benaja mit de Keretieten en Peletieten. Ze hebben him op et muildier van de keuning rieden laoten, 45 en bi’j de Gichonbron hebben Sadok en Natan him tot keuning zalfd. Daornao gongen ze onder gejuich weer weeromme naor et peleis toe, en now goont de hiele stad van bliedschop; dat is et lewaaï dat jow heuren. 46 Butendat is Salomo op de keuningstroon zitten gaon. 47 Dienstvolk kwam oonze heer, keuning David, gelokweensken mit de woorden: “Mag jow God de naeme van Salomo nog groter maeken as jow naeme en zien troon nog machtiger as die van jow.” Hierop beug de keuning diepe veurover op zien bedde. 48 Hi’j zee ok: “Prezen is de Heer, de God van Israël, dat ikzels nog mitmaeken moch dat hi’j mi’j een troonopvolger geven het.” 49 De schrik sleug de gaasten van Adonia om et hatte. Iederiene kwam in de bienen en gong vlogge op huus an. 50 Adonia was ok bange veur Salomo. Hi’j gong naor et heiligdom en greep de hoorns van et alter vaaste. 51 D’r wodde an Salomo verteld dat Adonia him uut angst veur de keuning an de hoorns van et alter vaasteklaampt hadde mit de woorden: “Laot keuning Salomo mi’j eerst zweren dat hi’j mi’j niet ommebrengen laoten zal.” 52 En Salomo zee: “As hi’j him beheurlik gedreegt, zal him gien haor krintk wodden, mar zo gauw hi’j een misstap begaot, zal hi’j om ‘t leven brocht wodden.” 53 Kuning Salomo leut him van et alter of haelen. Adonia verscheen veur keuning Salomo en gong veur him deur de kni’jen, en Salomo zee him: “Ie kun wel gaon.”

David zien laeste testament

2 Doe David zien aende ankommen vuulde, dreug hi'j zien zeune Salomo op: 2 "Ik moet now gaon, krek as iedereen. Wees stark en laot zien daj' een man binnen. 3 Hool je an je verplichtings tegenover de Heer, je God: geheurzem him en neem zien bepaolings, geboden, rechtsregels en veurschriften in acht, zoas die vaastelegd binnen in de wetten van Mozes. Dan zij' slaegen in alles waj' doen, 4 en dan zal de Heer zien woord hollen: As je zeunen et rechte pad hollen en mi'j mit hatte en ziel toewijded bliieven, dan zal d'r altied iene van jow naokommelingen op de troon van Israël zitten. 5 En d'r is nog wat: ie weten wat Joab, de zeune van Seruja, mi'j andaon het – wat hi'j de twie opperbevelhebbers van et leger van Israël andaon het, Abner, de zeune van Ner, en Amasa, de zeune van Jeter. Die het hi'j ommebrocht. Hi'j het zinloos bloed vergeuten in tied van vrede en zo zien soldaote-ere mit bloed besmeurd. 6 Laot je deur je wieshied leiden en gun him gien vredige dood op zien oolde dag. 7 Mar de zeunen van Barzillai uut Gilead moej' goed behandelen. Laot heur an je hof te gaaste kommen, want zij' hebben mi'j gaastvri'j onthaeld doe ik op de vlocht was veur je breur Absalom. 8 Dan is d'r nog de Benjaminiet Simi, de zeune van Gera, uut Bachurim. Hi'j het mi'j de alderslimste verweunskings naor et heufd slingerd doe ik onderwegens was naor Machanaim. Naotied is hi'j me bi'j de Jordaan integen kommen, en doe he'k him bi'j de Heer zweerd da'k him niet ommebrengeu zol. 9 Mar ie moe'n him niet zonder straf laoten. Ie bin een verstaandig man, dat ie weten wat je te doen staot: laot him op zien oolde dag een geweld-daodige dood starven."

10 David raekte weg en wodde begreuen in de Davidsburcht. 11 Veertig jaor lang was hi'j keuning van Israël west: zeuven jaor in Hebron en drienendattig jaor in Jeruzalem. 12 Salomo besteeg de troon van zien vader David en regeerde mit vaaste haand.

13 Op een dag gong Adonia, de zeune

van Chaggit, naor Batseba, de moeke van Salomo. "Kan ik jow mit een gerust hatte ontvangen?" vreug ze. "Wees gerust," zee hi'j doe, 14 "ik wil jow alliend mar wat vraogen." "Gao jow gang," zee Batseba. 15 Doe zee Adonia: "Jow weten dat et keuningschop mi'j toekwam; hiel Israël verwaachtte dat ik keuning wodden zol. Mar de Heer besliste aandere en et keuningschop gong over op mien breur. 16 Now he'k een vraoge an jow, asjeblief, weiger et mi'j niet." "Gao deur," zee Batseba. 17 "Willen jow an Salomo, de keuning, vraogen as hi'j mi'j de haand van Abisag uut Sunem geven wil? Hi'j zal et jow omme niet weigeren." 18 "Goed," zee Batseba, "ik zal bi'j de keuning een goed woortien veur je doen." 19 Batseba gong naor de keuning om mit him over Adonia te praoten. De keuning kwam overaende, kwam heur integen en gong veur heur deur de kni'jen. Doe gong hi'j weer zitten en leut veur de keuningin-moeke een twiede troon andregen. Zij' gong an zien rechterhaand zitten 20 en zee: "Ik hebbe een klein vraogien an jow, asjeblief, weiger et mi'j niet." De keuning zee doe: "Vraogen jow mar, moeke, ik zal et je niet weigeren." 21 Batseba vreug: "Kan jow breur Adonia de haand kriegen van Abisag uut Sunem?" 22 Keuning Salomo zee doe tegen zien moeke: "Waoromme vraogen jow veur Adonia de haand van Abisag? Dan kuj' krek zo goed et keuningschop veur him opeisen! Hi'j is omme oolder as ikke. As jow een goed woortien veur him doen, pleiten jow ok veur Abjatar en Joab!" 23 Doe zweerde de keuning bi'j de Heer: "God mag mit mi'j doen wat hi'j wil as Adonia dit verzuuk niet mit zien leven bekopen zal! 24 Zo waor de Heer leeft, die mi'j ansteld het en mi'j op de troon van mien vader David daelezet het en die mien keuningshuus vestigd het zoas hi'j beloofd had, zo waor zal Adonia vandaege nog om et leven brocht wodden!" 25 Benaja, de zeune van Jojada, wodde deur keuning Salomo belast mit de opdracht om Adonia omme te brengen.

26 Tegen de priester Abjatar zee de keuning: "Gao weeromme naor Anatot,

naor je laanderi'jen. Jow verdienen de doodstraf eins, mar veur disse keer za'k je niet terechte stellen, omreden jow de ark van God, de Heer, veur mien vader David uut dreugen hebben en alle tamtaosie mit him pat hebben." 27 Salomo zette Abjatar uut et priesterambt en leut zo gebeuren wat de Heer in Silo over Eli en zien familie zegd hadde.

28 Doe Joab hier van heurde, nam hi'j de bienen naor et heiligdom van de Heer en greep de hoorns van et alter vaaste. Hi'j hadde ommes de ziede van Adonia keuzen, hoewel hi'j Absalom niet steund hadde. 29 D'r wodde Salomo verteld dat Joab zien toevlocht zocht hadde in et heiligdom van de Heer en him daor an et alter vaasteklaamt hadde. Salomo gaf Benaja opdracht om him omme te brengen. 30 Benaja gong naor et heiligdom van de Heer en zee tegen Joab: "De keuning zegt: "Kom naor buten!" "Nee!" zee Joab doe. "Hier za'k starven." Benaja brocht disse weigering an de keuning over: "Joab zegt: "Hier za'k starven." 31 Doe zee de keuning: "Doe zoas hi'j zegt: breng him daor mar omme, mar zorg d'r wel veur dat hi'j begreuve wodt. Deur him om et leven te brengen zuveren jow mi'j en mien keuningshuus van et onschuldig bloed dat hi'j vergeuten het. 32 De Heer zal et him mit de dood bekopen laoten dat hi'j twie manluden vermoord het die allebeide beter en rechtveerdiger weren as hi'j. Buten weten van mien vader David het hi'j heur ommebrocht: Abner, de zeune van Ner, de opperbevelhebber van et leger van Israël, en Amasa, de zeune van Jeter, de opperbevelhebber van et leger van Juda. 33 Mag heur bloed wreuken wodden an Joab en al zien naokommelingen; de Heer geve dat de naokommelingen en et keuningshuus van David in vrede bestaon blieden." 34 Benaja gong weeromme naor Joab en maekte him van kaant. Hi'j wodde bi'jzet in zien familiegraf in de woestijn. 35 In Joab zien plak wodde Benaja, de zeune van Jojada, deur de keuning benuumd tot opperbevelhebber van et leger; de priester Sadok was benuumd in de funktie van Abjatar.

36 Doe leut de keuning Simi bi'j him

kommen, de zeune van Gera, en zee tegen him: "Jow kun in Jeruzalem veur jezels een huus bouwen en d'r wonen gaon, mar jow meugen de stad niet uut om argens aandere henne te gaon. 37 Zo gauw aj' de stad uut en over de Kidron gaon, wof' grif ommebrocht, wees daor mar wis van. Jow hebben je dood dan an jezels te wieten." 38 Simi zee doe: "Et is goed, mien heer en keuning, ik zal doen wat jow zeggen," en hi'j bleef in Jeruzalem wonen. 39 Mar nao verloop van drie jaor leupen twie van zien knechten vot naor Achis, de zeune van Maächa, de keuning van Gat. Doe Simi verneum waor zien knechten weren, 40 zadelde hi'j zien ezel en vertrok hi'j naor Gat, om ze bi'j Achis op te haelen en naor Jeruzalem weeromme te brengen. 41 Doe keuning Salomo verneum dat Simi van Jeruzalem naor Gat gaon was en ok weer weerommekommen was, 42 leut hi'j him bi'j him kommen en zee: "Heb ik jow niet bi'j de Heer zweerd en waorschouwd daj' ommebrocht wodden zollen aj' de stad uutgaon zollen om argens anders henne te gaon? En hebben jow doe niet zegd: "Ik hebbe et heurd, et is goed"? 43 Waoromme hej' je niet hullen an de ied die ik de Heer zweerd hebbe, en mien bevel niet opvolgd?" 44 En de keuning gong deur en zee: "Jow weten mar al te goed waj' mien vader David andaon hebben. De Heer zal je je wandaod vergellen; 45 mar ik, keuning Salomo, bin zegend, en David zien troon zal gienertied waankel staon veur de Heer." 46 De keuning gaf Benaja opdracht om Simi omme te brengen. Zo kreeg Salomo de macht stevig in hanen.

Salomo zien wieshied

3 Deur de dochter van de farao as vrouw te nemen, wodde Salomo de schoonzeune van de keuning van Iegypte. Hi'j leut heur in de Davidsburcht wonen, tot hi'j klaor was mit de bouw van zien peleis, de tempel van de Heer en de mure rondom Jeruzalem.

2 Omreden d'r in die tied nog gien tempel bouwd was veur de naeme van de Heer, bleef et volk zien offers brengen op de offerplakken. 3 Salomo zels toonde

zien liefde veur de Heer deur te haandelen naor wat zien vader David him veurhullen hadde, mar hi'j brocht ok zien offers en braande wierook op de offerplakken. 4 Zo gong de keuning op een keer naor Gibeon, de belangriekste offerhoogte van et laand, om daor te offeren. Wel duzend dieren dreug hi'j daor op et alter as braandoffer op. 5 Die naacht verscheen de Heer him daor in een droom. "Vraoge waj' willen," zee God, "ik zal et je geven." 6 Salomo zee doe: "Jow bin je knecht, mien vader David, altied goedgeunstig west, omreden hi'j je trouw toewijded was en de hieltied eerlik en oprecht was tegenover jow. Jow hebben him een grote gunst bewezen deur him een zeune te geven die now op zien troon zit. 7 Jow, Heer, mien God, hebben mi'j as opvolger van mien vader David as keuning ansteld. Mar ik bin nog zo jong en ik hebbe gien onderviening. 8 Ik stao now veur de opdracht om jow uutverkoren volk te leiden, een volk zo groot dat et niet te tellen is. 9 Geef jow knecht een opmarkzeme geest, zodat ik jow volk besturen kan en onderscheid maeken kan tussen goed en kwaod. Want hoe zo'k aandere recht praoten kunnen over dit onmetelik grote volk van jow?" 10 Et was de Heer wel naor 't zin dat Salomo hier now krek omme vreug, 11 en hi'j zee tegen him: "Omreden ie hieromme vraogen – niet om een lang leven of grote riekdom of de dood van je vi'janen, mar om et vermogen om te luusteren en te onderscheiden tussen recht en onrecht – 12 za'k je weensk vervullen. Ik zal je zo vule wieshied en vermogen tot onderscheiden geven daj' et van iederiene winnen zullen, van die van veur jow en naor jow. 13 Ok waoj' niet omme vraogd hebben za'k je geven: zo vule riekdom en roem dat gien inkelde aandere keuning je tiedens je leven evenaoren zal. 14 En aj' mi'j geheurzemen en ie hollen je an mien bepaolings en geboden, zoas je vader David dat dee, za'k je ok een lang leven geven." 15 Doe Salomo wakker wodde, besefte hi'j dat hi'j een droom had hadde. Bi'j zien weerommekommen in Jeruzalem gong hi'j naor de ark van et verbond mit de Heer, waor hi'j braandoffers en vredes-

offers brocht. Hi'j neudigde al zien dienstvolk uut veur et feestmaol.

16 Kot daornao vreugen twie waegenloopse vrouwluden bi'j de keuning geheur. 17 De eerste vrouw vertelde: "Staon jow mi'j toe, heer, disse vrouw en ikke wonen in etzelde huus. In dat huus heb ik in heur bi'jwezen een kiend kregen.

18 Drie daegen naotied kreeg zi'j ok een kiend. Wi'j weren daor tegere; d'r was gieniene aandere in huus, alliend wi'j mit oons beide. 19 Mar heur kiend is naachs wegraekt, want zi'j was d'r op liggen gaon.

20 Doe is ze midden in de naacht in de bienen kommen en het ze mien kiend bi'j mi'j weghaeld, wiels ik sleup. Ze neum mien kiend in heur arms en legde mi'j heur dode kiend in de arms. 21 Doe ik de aanderemorgens mien kiend eten geven wol, verneum ik dat et wegraekt was.

Mar doe ik et nog es goed bekeek, zag ik dat et niet et kiend was dat ik kregen hadde." 22 "Dat is niet waor!" zee de aandere vrouw. "Et levende kiend is van mi'j en et dode van jow." "Niet waor!" zee de eerste. "Et dode kiend is van jow en et levende van mi'j." Zo bepleitten ze ieder heur zaeke bi'j de keuning. 23 De keuning neum et woord en zee: "De iene zegt: "Mien kiend leeft en die van jow is dood," en de aander zegt: "Nee! Et dode kiend is van jow en et levende van mi'j.""

24 En hi'j beveelde: "Breng mi'j een zweerd." D'r wodde him een zweerd brocht, 25 en doe zee hi'j: "Hak et levende kiend in twienen en geef heur ieder de helte." 26 De echte moeke van et levende kiend kon de gedaachte dat heur kiend wat overkommen zol niet verdregen en reup uut: "Nee, heer, ik smeke jow, geef et kiend an heur, mar maek et asjeblijf niet van kaant!" De aander zee: "As ik et niet krieg, krieg ie et ok niet. Hak et mar deurdemidden!" 27 Mar de keuning dee disse uutspraoke: "Et zal niet van kaant maekt wodden. Geef et levende kiend an heur, want zi'j is de moeke."

28 Doe de Israëlieten heurden wat vonnis de keuning veld hadde, kregen ze groot ontzag veur him, want ze begrepen dat hi'j et recht overaende hul mit goddelike wieshied.

Salomo zien baentiesmannen

4 Salomo regeerde over hiel Israël. 2 Dit weren zien raadsheren: Azarja, de zeune van Sadok, was priester; 3 Elichoref en Achia, de zeunen van Sisa, weren hofschriever; Josafat, de zeune van Achilud, was kaanselier; 4 Benaja, de zeune van Jodaja, was opperbevelhebber van et leger; Sadok en Abjatar weren priester; 5 Azarja, de zeune van Natan, ston an et heufd van de stadhoolders; de priester Zabud, de zeune van Natan, was de vertrouwensman van de keuning; 6 Achisar was hofmeester; Adoniram, de zeune van Abda, was opzichter van de herediensd.

7 Salomo hadde in Israël twaelf stadhoolders ansteld. Zi'j mossen omstebeurten iene maond in 't jaor in et levensonderhoold van de keuning en zien hofholing veurzien. 8 Dit bin heur naemen: Ben-Chur was stadhouder in et barglaand van Efraïm. 9 Ben-Deker was stadhouder in Makas, Saälbim, Bet-Semes en Elon-Bet-Chanan. 10 Ben-Chesed was stadhouder in Arubbot; en ok Socho en et gebied rond Chefer vullen onder zien gezag. 11 Ben-Abinadab was stadhouder in et kustgebied van Dor; hi'j was trouwd mit Salomo zien dochter Tafat. 12 Bäana, de zeune van Achilud, was stadhouder in Täanach en Megiddo en et hiele gebied van Bet-San; dat gebied greenst an Saretan, et ligt an de zuudkaante van Jizreël en lopt deur tot Abel-Mechola en tot veurbi'j Jokmeam. 13 Ben-Geber was stadhouder in Ramot in Gilead; onder zien gezag vullen ok de dörpen van Jaïr, een naokommeling van Manasse, ok in Gilead, en et gebied van Argob in Basan; in disse streek laggen zestig grote, steden mit een mure d'r omhenne en poorten mit bronzen grundels. 14 Achinadab, de zeune van Iddo, was stadhouder in Machanaïm. 15 Achimaäs was stadhouder in Naftali; hi'j trouwde mit Salomo zien dochter Basemat. 16 Bäana, de zeune van Chusai, was stadhouder in Aser en Alot; 17 Josafat, de zeune van Paruach, in Issachar; 18 Simi, de zeune van Ela, in Benjamin, 19 en Geber, de zeune van Uri, was stadhouder in Gilead, et laand dat an keuning Sichon van

de Amorieten en keuning Og van Basan toeheurd hadde; hi'j was daor de ienigste stadhouder.

Salomo zien groothied

20 De bevolking van Juda en Israël was zo talriek as zaandkorrels an de zee. De meensken hadden meer as genoeg te eten en te drinken en weren gelukkig.

5 Salomo hadde de heerschoppi'je over alle keuninkrieken tussen de Eufraat en et laand van de Filistijnen, en tot an de greens mit Iegypte. Zolange as Salomo leefde, weren ze an him onderdaonig en dreugen ze him schatting of.

2 An Salomo zien hof wodde daegeliks al dit eten bruukt: dattig ezelslasten weitenbloem en zestig ezelslasten mael, 3 tien vette koenen, nog twintig weiders, honderd schaopen en geiten, en dan nog herten, gezellen, reebokken en vetmeste poelepetaoten.

4 Salomo heerste over et hiele gebied an de westkaante van de Eufraat, van Tiflach tot an Gaza, over alle keuninkrieken an de westkaante van de revier, en hi'j leefde in vrede mit alle lanen d'r omhenne. 5 Zolange as Salomo leefde, konnen de inwoners van Juda en Israël, van Dan tot Berseba, onbezorgd onder heur wienraank en heur viegeboom zitten.

6 Veur zien waegens beschikte Salomo over veertigduzend peerden in zien stallen en twaelfduzend waegenmenners. 7 De stadhoolders mossen niet aliend omstebeurten een maond in et levensonderhoold van keuning Salomo en zien hofholing veurzien, waarbi'j ze et heur an niks ontbreken laoten mochten; 8 ieder van heur was butendat verplicht om gaste en stro veur de peerden en lastdieren bi'jenneer te brengen in et plak waor hi'j veur verantwoordelik was.

9 God gaf Salomo een hiele protte wieshied, et vermogen tot onderscheiden en een veul omvattende kennis van zaken, zo overdaodig as zaandkorrels op et strand langs de zee. 10 In wieshied van Salomo konnen alle oosterlingen en alle Iegypteners et niet van him winnen.

11 Hi'j was wiezer as alle aandere meensken, wiezer as de Ezrachiet Etan en wiezer as Machol zien zeunen Heman, Kalkol en Darda; zien roem drong deur tot alle omringende volken. 12 Hi'j dichtte drieduzend spreuken en duzendenvuuf lieden, 13 over verschillende soorten plaanten, van de ceder op de Libanon tot de majoraan die uut de mure gruuit, en over de lopende dieren, de voegels, de kroepende dieren en de vissen. 14 Uut alle omringende lanen kwammen meensken om naor Salomo zien wieshied te luusteren, bosschoppers van de keunings die over zien wieshied heurd hadden.

Risselvaosies veur de tempelbouw

15 Doe keuning Chiram van Tyrus heurde dat Salomo as opvolger van zien vader tot keuning zalfd was, stuurde ok hi'j bosschoppers naor him toe, want hi'j hadde mit David altied op vrundschoppelike voete staon. 16 Salomo leut him disse bosschop overbrengen: 17 "Zoas jow weten, het mien vader David gien tempel bouwen kund veur de naeme van de Heer, zien God, omreden hi'j van alle kaanten deur vi'janen anvalen wodde, tot de Heer d'r veur zorgde dat keuning David zien voete in heur nekke plaanten kon. 18 Mar mi'j gunt de Heer, mien God, rust an al mien greenzen. D'r bin gien tegenstaanders meer en d'r driegt gien geveer. 19 Daoromme he'k besleuten om veur de naeme van de Heer, mien God, een tempel te bouwen, zoas de Heer mien vader David toezegd het: "Je zeune, die ik as je opvolger op je troon zetten zal, die zal een huus bouwen veur mien naeme." 20 Willen jow dus je knechten opdracht geven om veur mi'j ceders te kappen op de Libanon. Mien knechten zullen jowend daorbi'j helpen. Ik zal jow knechten et loon betaalen daj' me vraogen, want zoaj' weten hewwe niet zokke goeie hoolthakkers as de Sidoniërs."

21 Doe Chiram Salomo zien vraoge kreeg, was hi'j slim bliede. "Prezen is de Heer," zee hi'j, "die an David een verstaandige zeune geven het om dit grote volk te besturen." 22 Hi'j leut Salomo dis-

se bosschop overbrengen: "Ik hebbe jow vraoge kregen en ik zal jow ceders en cipressen leveren zovule aj' mar hebben willen. 23 Mien knechten zullen ze van de Libanon naor de kust brengen. Ik zal d'r vloten van maeken laoten om ze over zee te vervoeren naor et plak dat jow mi'j opgeven. Daor za'k ze weer utenneer haelen laoten, zodat jow de stammen mitnemen kunnen. In ruil daorveur vraog ik jow om veur de meensken an mien hof wat boekvulling mit te nemen."

24 Chiram leverde Salomo zovule ceders en cipressen as hi'j mar hebben wol, 25 en Salomo leverde Chiram ieder jaor twintigduzend ezelslasten weite en twintig ezelslasten zuvere olijfeulie veur et levensonderhoold van de meensken an zien hof. 26 De Heer schonk Salomo wieshied, zoas hi'j him beloofd hadde. D'r was vrede tussen Chiram en Salomo en ze sleuten een overienkomst mittenneer.

27 Uut hiel Israël leut Salomo meensken kommen om herediens te doen, wel dattigduzend man. 28 Die stuurde hi'j in ploegen naor de Libanon, tienduzend man in de maand: iene maand warkten ze in de Libanon en dan twie maanden thuus. Adoniram was opzichter van de herediens. 29 Veerder hadde Salomo zeuwentigduzend sjouwers en tachtigduzend stienhouwers an 't wark in de bargaen, 30 nog ofzien van de drienendattighonderd opzichters die mit de leiding over et wark belast weren en toezicht hullen op et warkvolk. 31 In opdracht van de keuning hakten ze grote brokken hadstien uut, die op maote houwd wodden veur de follementen van de tempel. 32 Hulpen deur vakmeensken uut Gebal maekten timmerluden van Salomo en Chiram de balkens en stienen pasklaor veur de bouw van de tempel.

De bouw van de tempel

6 In et vierhonderdtachtigste jaor nao de uuttocht van de Israëlieten uut Iegypte, in et vierde jaor van zien regering over Israël, in de maand ziw, de tweede maand, begon keuning Salomo mit de bouw van de tempel.

2 De tempel die Salomo veur de Heer bouwde was zestig elle lang, twintig elle bried en dattig elle hoge. 3 De veurhal veur de grote zael was twintig elle bried – hi’j besleug de hiele brette van et gebouwdan ok – en tien elle diepe. 4 Salomo veurzag de tempel van veensters mit ke-zienen en traliehekken. 5 Rondom de tempel, dat wil zeggen langs de gevels van de grote zael en de achterste zael, leut hi’j een galerij mit verdieping maeken. 6 De onderste galerij was vuuf elle bried, de middelste zes elle en de boverste zeuven elle. Dat kwam deurdan de muren van de tempel an de buterkaante insprongen omreden hi’j d’r gien steunpunten in uut-hakken wol. 7 (Bi’j de bouw van de tempel wodden aliend stienen bruukt die al in de groeve ofwarkt weren; in de tempel was tiedens de bouw gien inkeld geluud van haemers, houwelen of aander iezeren ark te heuren.) 8 An de zuudkaante van de tempel weren in de middelste galerij trappegatten; over trappen kwaj’ op de middelste en de boverste verdieping. 9 Doe de muren van de tempel klaor weren, leut hi’j een dak maeken van balkens en panelen van cederhoolt. 10 De galerij, waor de verdieping van vuuf elle hoge weren, was ok an de tempel vaastemaekt mit balkens van cederhoolt.

11 Doe zee de Heer tegen Salomo:
12 “Ie bouwen now dit huus. Now, as ie je an mien veurschriften holen, mien rechts-regels volgen en mien geboden strikt naoleven, zal ik naokommen wa’k je vader David mit betrekking tot jow beloofd hebbe. 13 Ik zal midden tussen de Israëlieten wonen kommen en mien volk Israël niet in de steek laoten.”

14 Doe de bouw van de tempel klaor was, 15 leut Salomo tegen de binderkaante van de wanen een raemwark van cederhoolten latten maeken, van de vloer tot an et dak, waor hoolt op anbrocht wodde. De vloer wodde belegd mit plaanken van cypressehoolt. 16 Twintig elle veur de achtermure leut hi’j van cederhoolten plaanken een waand optrekken vanof de vloer tot an et dak. Zo wodde de achterste zael van de tempel maekt: et alderheiligste. 17 De ruimte d’r veur, de grote zael, was

dan ok veertig elle diepe. 18 Et cederhoolt waor de tempel van binnen mit ofwarkt was, was versierd mit hooltsniedewark van springkomkommers en bloemeraanken. Alles was van cederhoolt; van de stienen was niks meer te zien.

19 De achterzael van de tempel wodde deur Salomo inricht om daor de ark van et verbond mit de Heer in onder te brengen. 20 Disse zael, die twintig elle lang, twintig elle bried en twintig elle hoog was, leut hi’j van binnen mit bladgoold bedekken. Ok et cederhoolten alter dat d’r veur ston wodde mit bladgoold bedekt, 21 krek as de hiele binderkaante van de tempel. Veur de achterzael, die zels al hielemaole mit bladgoold bedekt was, leut hi’j goolden kettens spannen. 22 De hiele tempel wodde van onder tot boven mit bladgoold bedekt, ok et alter van de achterzael.

23 Van et hoolt van de aleppo-denne leut hi’j twie cherubs maeken van tien elle hoge, die bestemd weren veur de achterzael. 24 Ieder van heur vlarcken was vuuf elle; de ofstaand van uutaende tot an uutaende van de vlarcken was tien elle. 25-26 Dat gul veur beide cherubs, ze weren geliek van vorm en lieke groot, allebeide tien elle hoge en mit een spanbrette van tien elle. 27 Ze wodden zo in de achterzael zet dat de vlarke van de iene cherub de iene mure raekte en de vlarke van de aandere de aandere mure. Heur aandere vlarcken raekten mekeer krek in et midden van de zael. 28 Ok de cherubs leut hi’j mit goold beleggen.

29 Alle wanen van de tempel, van liekegoed de veurste as de achterste zael, leut hi’j rondomtoe versieren mit hooltsniedewark van cherubs, bloemeraanken en palmetten. 30 De vloeren wodden bedekt mit een laogien goold, liekegoed in de veurste as in de achterste zael. 31 De toegang tot de achterzael leut hi’j ofsluten mit deuren van aleppohoolt, die op-hongen weren in deurkezien mit vuufhoekige stielen. 32 Die twie deuren leut hi’j versieren mit hooltsniedewark van cherubs, palmetten en bloemeraanken, en mit bladgoold bedekken; ok et hooltsniedewark wodde mit goold belegd. 33 De

deurposten van de toegang tot de grote zael wodden ok van et hoolt van de alep-podenne maekt, mit vierhoekige stien. 34 Hierin wodden twie schenierende deuren van cipressehoolt hongen, die ieder twie panelen hadden. 35 Disse deuren leut hi'j ok versieren mit hooltsniedewark van cherubs, palmetten en bloemeraanken, dat dan ok nog mit goold belegd wodde.

36 De mure om de bindertuun leut hi'j optrekken uut drie laogen op maote houwde stien, mit daor bovenop een laoge cederhoolten balkens.

37 De follementen van de tempel veur de Heer wodden legd in et vierde jaor van Salomo zien regering, in de maond ziw.

38 In zien elfde regeringsjaor, in de maond bul, de achtste maond, was de tempel tot in de kleinste details hielemaole neffens plan klaor. Salomo bestedede dan ok zeuven jaor an de bouw van de tempel.

Salomo zien peleis

7 Salomo leut ok een peleis veur hiezels bouwen. Hi'j bestedede dattien jaor an de bouw van et hiele peleiskompleks. 2-3 Eerst bouwde hi'j een hal die et Woold van de Libanon nuumd wodde. Die was honderd elle lang, vuuftig elle bried en dattig elle hoge. Et dak van cederhoolt rustte op vier riegels van cederhoolten staonders, waorover cederhoolten balkens laggen. Daoroverhenne laggen vuvvenveertig dwasbalken, vuuftien in de riegel. 4 D'r weren drie riegels veenster-eupenings mit veensters op drie passen ofstaand van mekeer. 5 Alle keziene weren rechthoekig, en ze weren te plak zet op drie passen ofstaand van mekeer. 6 Veur disse ruimte, d'r van ofscheiden deur een hekke, leut hi'j een ruimte mit staonders bouwen van vuuftig elle bried en dattig elle diepe. 7 Hi'j leut ok een troonzael maeken, waor hi'j recht in sprak. Et hiele pefon van de rechtszael was van cederhoolt. 8 Aachter disse zael, an een aandere tuun, laggen zien woonkaemers, die op dezelve maniere bouwd weren. Veur zien vrouw, de dochter van de farao, leut hi'j haost krek zokke zelde kaemers maeken.

9 Al disse gebouwen, vanof de buterkaante van et kompleks tot an de grote tuun, weren van de follementen tot an de daklieste optrokken van hiel percies op maote zaegde blokken hadstien. 10 De follementen bestonnen uut geweldige blokken hadstien, blokken van tien elle en blokken van acht elle. 11 De muren weren van op maote maekte dure hadstien en cederhoolt. 12 Om de grote tuun henne was een mure bouwd mit drie laogen houwde stien mit daor bovenop een laoge van cederhoolten balkens. Datzelde gul veur de bindertuun van de tempel van de Heer en veur de veurhal.

De inrichting van de tempel

13 Keuning Salomo leut een zekere Chiram uut Tyrus kommen. 14 Disse Chiram was de zeune van een wedevrouw uut de stamme Naftali. Zien vader kwam uut Tyrus, waor hi'j broonsgieter west was. Chiram bezat alle kennis en vakmaanschap die vanneuden is veur et maeken van broons- en keuperwark. Hi'j trad bi'j Salomo in dienst en maekte al et broons- en keuperwark dat de keuning him opdreug om te maeken.

15 Chiram maekte twie bronzen staonders, ieder mit een hoogte van achtien elle en een omtrek van twaelf elle. 16 Veur de bekroning van de staonders maekte hi'j twie kapitelen van geuten broons, allebeide vuuftig elle hoge. 17 Die kapitelen op de staonders versierde hi'j mit vlechtwark, en om de hals van ieder kapiteel legde hi'j zeuven kettens mit kwasten. 18 Ok maekte hi'j grenaatappels, die hi'j in twie riegels an et vlechtwark vaastemaekte waor beide kapitelen mit overtrokken weren. 19 De kapitelen op de staonders, die bestemd weren veur de veurhal van de tempel, gaf hi'j de vorm van lotusbloemen. Ze weren vier elle hoge. 20 An de boverkaante van ieder van de kapitelen, an de zeum van et vlechtwark, hongen twiehonderd grenaatappels in riegels om de bobbel henne. 21 De staonders wodden opsteld in de veurhal veur de grote zael. De rechter staonder kreeg de naeme Jachin en de linker staonder de

naeme Boaz. 22 Doe de lotusvormige kapitelen boven op de staonders anbrocht weren, was et wark an de staonders klaor.

23 Veerder maekte Chiram de Zee, een bekken van geuten broons van vuuf elle hoge, mit een middellijn van tien elle en een omtrek van dattig elle. 24 Onder de raand leup een slinger van tien elle lang, dat beston uut twie riegels van springkomkommers die mit et bekken mitgeuten weren. 25 Et bekken rustte op twaelf koenen: drieje mit heur kop naor et noorden, drieje mit heur kop naor et westen, drieje mit heur kop naor et zuden en drieje mit de kop naor et oosten; heur achterlieven weren naor et midden toe keerd. Daor rustte et bekken op. 26 De waand was wel een haandbrette dikke. De raand was maekt krekkelgeliek as bi'j een beker, as een lotuskelk. Et bekken hadde een inhoold van twieduzend bat.

27 Chiram maekte ok tien broonzen onderstellen veur verriedbere spuulbekkens, ieder vier elle lang, vier elle bried en drie elle hoge. 28 Disse onderstellen bestonnen uut panelen die in een liestewark zet weren. 29 De panelen en et liestewark weren versierd mit liewen, koenen en cherubs. Boven en onder disse beeldhouwwarken weren slingers van driefwark maekt. 30 Ieder onderstel hadde vier broonzen vielen an broonzen assen. An de vier hoekstielen zatten heur steunpunten, die tussen de slingers vaastezet weren. Hier rustten de dregers van et spuulbekken op. 31 Die schraegden een broonzen ring van meer as een elle hoge en mit een deursnee van aanderhalve elle. Die ring was ritst. Daor ommetoe zatten de panelen van et onderstel, die een vierhoeke vormden, gien cirkel. 32 De vier vielen weren onder an de ziedkaanten van et onderstel vaastemaekt. Ze weren ieder aanderhalve elle hoge. 33 De vielen weren maekt as waegenvielen, mit vellings, spaeken en naeven, die krek as de ophanging van geuten broons maekt weren. 34 Op de punten van de hoeken rustten dus de vier dregers, die an et onderstel vaastezatten. 35 Boven op et onderstel was een ronde opstaonde raand van een halve elle hoog. An de boverkaante van de panelen zatten

haandgrepen. 36 Op de haandgrepen en de panelen van et onderstel ritste Chiram cherubs, liewen en palmetten mit slingers d'r tussen. 37 De tien onderstellen weren allemaole op dezelde meniere geuten en hadden dezelde maote en vorm. 38 Doe maekte hi'j tien broonzen bekkens, ieder mit een inhoold van veertig bat en een deursnede van vier elle: veur ieder van de tien onderstellen een spuulbekken. 39 Vuuf van de onderstellen wodden an de zuudkaante van de tempel daelezet, en vuuf an de noordkaante. De Zee kreeg een plak schuin veur de tempel, an de zuudoostkaante.

40 Chiram maekte nog aandere bekkens, vuurschoppen en offerschaolen, en daormit was et wark dat keuning Salomo him veur de tempel van de Heer opdreugen hadde klaor: 41 de twie staonders mit de twie bolvormige kapitelen d'r op, et vlechtwark waor die kapitelen op de staonders mit beklidede weren, 42 de vierhonderd grenaatappels die in twie riegels an et vlechtwark om de bolvormige kapitelen op ieder van de staonders hongen, 43 de tien onderstellen en de tien spuulbekkens daornao, 44 de Zee, waor d'r mariene van was, mit de twaelf koenen d'r onder, 45 en de vuurbekken, vuurschoppen en offerschaolen. Al disse veurwarpen die Chiram in opdracht van keuning Salomo veur de tempel van de Heer maekt hadde, weren van oppollettoerd keuper en broons. 46 De keuning leut ze gieten in de Jordaanvlakte, tussen Sukkot en Saretan, waor volop vette klei te vienen was. 47 Al et materiaol dat in al disse veurwarpen verwarkt was, was zoe'n protte, dat keuning Salomo d'r van ofzag om et wegen te laoten: et gewicht an broons en keuper was te groot om et vaaste te stellen.

48 Ok veur et interieur van de tempel van de Heer leut Salomo verschillende veurwarpen maeken: et mit een laoge goold bedekte alter en de taofel veur et toonbrood, 49 de mit goold belegde laampstaanders die veur de achterste zael stonnen, vuuf an de linkerkaante en vuuf an de rechterkaante, mit goolden bloemerversierings, goolden laampen en goolden snuters, 50 de mit goold belegde paanties,

messen, offerschaolen, koemen en vuurbakken. Ok et beslag van de deuren die toegang gavven tot de achterzael van de tempel, et alderheiligste, was van goold, krek as et beslag van de deuren die toegang gavven tot de tempel zels.

51 Doe al et wark dat keuning Salomo an de tempel van de Heer doen laoten hadde klaor was, leut hi'j de wijgeschenken van zien vader David naor de tempel overbrengen. Hi'j burg et goold en zulver en de aandere veurwarpen in de schatkaemer van de tempel van de Heer op.

De inwijding van de tempel

8 Daornao leut keuning Salomo de ooldsten van Israël, de stamoldsten, iederiene die an et heufd van een familie ston, in Jeruzalem bi'j him kommen om de ark van et verbond mit de Heer over te brengen vanuut de Davidsburcht, de bargvesting op de Sion. 2 Alle Israëlieten kwammen in de maond etanim, de zeuvende maond, veur et feest naor keuning Salomo.

3 Doe alle ooldsten van Israël d'r weren, neumen de priesters de ark op. 4 De ark van de Heer, de ontmoetingstente en de daorbi'j heurende gewijde veurwarpen wodden dreugen deur de priesters en de Levieten. 5 Kuning Salomo hul mit de Israëlieten, die heur mit him rond de ark gadderd hadden, een offerplechtighied waarbi'j zo vule schaopen, geiten en koeenen offerd wodden dat heur tal niet vaaste te stellen was. 6 De priesters brochten de ark van et verbond mit de Heer naor zien ni'je plak in de achterste zael van de tempel, et alderheiligste, en zetten him daele onder de vlarcken van de cherubs, 7 zodat de uutspreide vlarcken van de cherubs him bescharmend over de ark en zien dreegbomen uutstrekten. 8 Die dreegbomen steuken een stok uut, en vanuut et heilige, de grote zael, koj' de uutaenden d'r van alliend zien aj' vlak veur de toegang tot de achterzael stonnen; van veerder vot weren ze niet te zien. Ze bin daor nog tot op de dag van vandaege. 9 In de ark was anders niks as de twee stienen plaeten die Mozes d'r op de Horeb in legd

het, de plaeten waarop vaastelegd is wat de Heer veur de Israëlieten bepaold het tiedens heur uuttocht uut Iegypto. 10 Zo gauw de priesters uut et heiligdom naor buten kwammen, vulde een wolke de tempel van de Heer. 11 De priesters konnen heur dienst niet meer doen, want de majesteit van de Heer vulde de hiele tempel.

12 Doe zee Salomo: "Heer, jow hebben zegd dat jow in een donkere wolke wonen wollen. 13 Ik hebbe now veur jow een vostelik huus bouwd, dat veur altied jow huus wezen kan." 14 Hiernao keerde de keuning him omme en zegende de gemeinschap van Israël. Doe iederiene staongaon was, 15 zee hi'j: "Prezen is de Heer, de God van Israël, die et niet bi'j woorden laoten het mar zien belofte an mien vader David ok warkelik naokommen is. Hi'j het zegd: 16 "Gienertied, vanof de dag dat ik mien volk Israël uut Iegypto wegleided hebbe, he'k iene van de steden van Israël zien stammen uutkeuzen om d'r een tempel bouwen te laoten waor mien naeme wonen zol. Wel he'k David keuzen om mien volk Israël te regeren." 17 Doe mien vader David et plan opvatte om een tempel te bouwen veur de naeme van de Heer, de God van Israël, 18 zee de Heer tegen him: "Te hebben d'r goed an daon om een huus bouwen te willen veur mien naeme. 19 Toch zul ie de tempel niet bouwen. Je zeune, die uut jow geboren wodden zal, die zal veur mien naeme een huus bouwen." 20 En de Heer het zien woord hullen. Ik bin mien vader David opvolgd en zit now op de troon van Israël, zoas de Heer beloofd het. En ik hebbe veur de naeme van de Heer, de God van Israël, een tempel bouwd 21 as et verbliefplak veur de ark waor et verbond in ligt dat de Heer mit oonze veuroolden sleut doe hi'j heur uut Iegypto wegleided."

22 Doe keerde Salomo him naor et alter van de Heer en, zodat alle verzaemelde Israëlieten et zien konnen, sleug hi'j zien hanen op naor de hemel 23 en zee: "Heer, God van Israël, d'r is gien god zoas jow binnen, niet in de hemel daor boven, en ok niet op de eerde hier beneden. Jow hollen jow an et verbond en blieden trouw

an jow knechten die jow mit heur hiele hatte toegewijd binnen. 24 Jow hebben je hullen an waj' je knecht, mien vader David, beloofd hebben. Jow hebben et niet bi'j woorden laoten, mar jow bin vandaege jow belofte warkelik naokommen.

25 Daorumme vraog ik jow, Heer, God van Israël, of jow je ok hollen blieven willen an wat jow je knecht, mien vader David, beloofd hebben, naemelik dat jow zien naokommelingen de troon van Israël gienertied ontzeggen zullen, zolange as wi'j temeensen op et rechte pad blieven deur jow toegewijd te wezen, zoas hi'j jow ok toegewijd was. 26 Now dan, God van Israël, meugen alle beloftes die jow je knecht, mien vader David, daon hebben, as waarhied wodden.

27 Zol God warkelik op eerde wonen kunnen? Alderdeegst de hoogste hemel kan jow niet bevatten, laot staon dat dit huus dat ik veur jow bouwd hebbe, dat kan. 28 Heer, mien God, heur et smeekgebed van jow knecht an en luuster naor mien klaegen die ik vandaege tot jow richt. 29 Wees dag en nacht opmarkzem op wat d'r gebeurt in disse tempel, et plak waarvan jowzels zegd hebben dat daor jow naeme wonen zal, en verheur et gebed dat ik naor disse tempel richt.

30 Luuster naor de smeekgebeden die jow knecht en jow volk Israël naor disse tempel richten, heur oons gebed an vanuut de hemel, jow woonstee, heur oons an en vergeef oons.

31 As iene een aander kwaod daon het en disse van him eist dat hi'j een vervluiking over himzels ofropt, en as hi'j dan naor jow alter in disse tempel komt om himzels te vervluiken, 32 heur him dan vanuut de hemel an en griep in. Spreek recht over jow knechten, verklaor de smiecht schuldig en geef him zien verdiende straf, mar spreek de onschuldige vri'j en herstel him in zien recht.

33 As jow volk Israël deur de vi'jaand versleugen is omreden et tegen jow zundigd het, en as zi'j dan naor jow weerommegaon, jow naeme priesen en tot jow in disse tempel bidden en smeken, 34 luuster dan naor heur vanuut de hemel, vergeef jow volk Israël wat et misdaon het en

breng heur weeromme naor et grondgebied dat jow an heur veuroolden geven hebben.

35 As de hemel sleuten blift en d'r gien regen vaalt omreden et volk tegen jow zundigd het, en as zi'j dan een gebed richten naor disse tempel, jow naeme priesen en heur leven beteren, geef heur dan bescheid. 36 Heur heur vanuut de hemel an en vergeef jow knechten, jow volk Israël, wat zi'j misdaon hebben. Wies heur de juuste levensweg en laot et regenen op jow laand, dat jow as arfdiel an jow volk geven hebben.

37 As d'r in et laand hongersnood of pest uutbrekt, as et gewas troffen wodt deur korenbraand, maeldauw of gruusarige gröshippers, as et volk in eigen laand deur vi'janen bedriegd wodt, as d'r kotomme bi'j ienigste ramp of ziekte 38 ok mar iene van jow volk Israël een smeekgebed tot jow richt en zien hanen heft in de richting van disse tempel – iederiene onder de drok van et leed dat him persoonlik treft –, 39 heur him dan an vanuut de hemel, jow woonstee, en vergeef him. Griep in en geef him wat him toekomt, want jow weten wat d'r in him omme-gaot. Jow alliend ommes kun de meenske begriepen. 40 Dan zullen zi'j in et laand dat jow an heur veuroolden geven hebben heur leven lang ontzag veur jow tonen.

41 Ok as een vremde, die niet tot jow volk Israël heurt en die uut een veer laand hierhenne kommen is om jow te vereren 42 – want daor is ok de roem van jow sterke haand en opheven aarm deurdrongen –, as een vremde hierhenne komt en een gebed richt naor disse tempel, 43 heur him dan an vanuut de hemel, jow woonstee, en doe wat hi'j jow fragt. Dan zullen alle volken op eerde jow naeme kennen leren en ontzag veur jow tonen, zoas jow volk Israël dat dot, en zi'j zullen weten dat jow naeme verbunnen is an disse tempel die ik bouwd hebbe.

44 As jow volk op jow bevel de stried angaot mit de vi'jaand en zi'j tot jow bidden in de richting van de stad die jow uutkeuzen hebben en van de tempel die ik veur jow naeme bouwd hebbe, 45 luuster dan vanuut de hemel naor heur bidden

en smeken en doe heur recht.

46 As ze tegen jow zundigen – d'r is ommes gien meenske die niet zundigt – en jow heur uut lelkens uutleveren an vi'janen die heur gevangennemen en mitnemen naor heur laand, liekewel veer vot as kotbi'j, 47 en as zi'j dan in heur ballingsoord tot inkeer kommen en heur in dat vremde laand smekende tot jow keren en belieden dat ze zundigd hebben, dat ze verkeerd daon hebben en slecht haandeld hebben, 48 as zi'j heur in et laand van de vi'janen die heur gevangen neumen hebben weer mit hatte en ziel an jow toewijden en tot jow bidden in de richting van et laand dat jow an heur veuroolden geven hebben, van de stad die jow uutkeuzen hebben en van de tempel die ik veur jow naeme bouwd hebbe, 49 luuster dan vanuut de hemel, jow woonstee, naor heur bidden en smeken en doe heur recht.

50 Vergeef jow volk alle zunden en misstappen die et tegen jow begaon het en wek de baarmhattighied op van diegenen die heur as gevangenen wegvoerd hebben.

51 Zi'j bin jow volk, Heer, mien God, jow eigen volk, dat jow uut die smultovend van Iegypte wegleided hebben.

52 Wees opmarkzem op de smeekgebeden van jow knecht en van jow volk Israël en luuster naor heur as ze jow mar roepen.

53 Uut alle volken op eerde hebben jow ommes heur uutkeuzen om jow volk te wezen, zoas jow deur jow knecht Mozes zegd hebben doe jow oonze veuroolden uut Iegypte wegleidden.”

54 Tiedens dit hiele smeekgebed lag Salomo op 'e kni'jen veur et alter van de Heer, mit zien hanen naor hemel ophieven. Doe hi'j klaar was mit zien gebed tot de Heer, 55 kwam hi'j overaende en zee mit lude stemme zien zegen over de gemeinschap van Israël: 56 “Prezen is de Heer, die zien volk Israël rust geven het, zoas hi'j beloofd het. Niet iene van de beloftes die hi'j deur zien knecht Mozes daon het, is hi'j niet naokommen. 57 Mag de Heer, oonze God, oons helpen, zoas hi'j oonze veuroolden hulpen het. Mag hi'j him om oons bekommeren blieden en oons niet in de steek laoten. 58 Mag hi'j d'r veur zorgen dawwe him genegen en

geheurzem blieden en oons holen an de geboden, veurschriften en rechtsregels die hi'j oonze veuroolden geven het. 59 Mag mien smeekgebed dag en naacht bi'j de Heer, oonze God, wezen en mag hi'j zien knecht en zien volk Israël recht geven, iederkeer as dat neudig is. 60 Dan zullen alle volken op eerde begriepen dat de Heer God is, hi'j alliend. 61 Blief hielemaole toewijded an de Heer, oonze God, deur zien veurschriften te volgen en jim an zien geboden te holen, zoas jim dat now ok doen.”

62 Mit alle Israëlieten dreug de keuning offers op an de Heer. 63 Om de tempel in te wijden brocht hi'j mit de Israëlieten een vredesoffer an de Heer, waorveur twienentwintigduzend koenen en honderdtwintigduzend schaopen en geiten slaacht wodden. 64 De keuning wijdde die dag et midden van et veurplein van de tempel van de Heer, zodat de offers daor opdreugen wodden konnen, want et broonzen alter was te klein veur alle braandoffers, graonoffers en et vet van de slaachte dieren.

65 Zo vierde Salomo bi'j die gelegenhied feest in et bijwezen van de Heer, oonze God, tegere mit de Israëlieten, die mit een protte volk bi'jenneer kommen weren uut et hiele laand, vanof Lebo-Hamat tot an de wadi die de greens mit Iegypte vormt. Et feest duurde zeuven daegen en nog es zeuven, tegere veertien daegen. 66 Daornao stuurde de keuning et volk naor huus weeromme, en naodat ze him gelok toe weensket hadden, gong iederiene naor zien woonplak, bliede en voldaan om al et goeie dat de Heer veur zien knecht David en zien volk Israël daon hadde.

Belofte an Salomo

9 Doe Salomo de bouw van de tempel veur de Heer en van et keuninklik peleis klaar hadde, en ok al zien aandere bouwplannen uutvoerd hadde, 2 verscheen de Heer him een twiede keer, zoas hi'j him ok in Gibeon verschenen was. 3 De Heer zee tegen Salomo: “Ik hebbe jow smeekgebed heard. Ik hebbe de tem-

pel diej' bouwd hebben tot een heilig plak maekt, om d'r veur altied mien naeme wonen te laoten. Niks van wat daor gebeurt zal mi'j ontgaon; ik zal alles in mi'j op nemen. ⁴ En wat jezels anbelangt, aj' mi'j mit hiel je hatte oprecht toewijded blieven, zoas je vader David dat was, aj' alles doen wat ik je opdreeg en je altied hollen an mien bepaolings en rechtsregels, ⁵ za'k d'r veur zorgen dat jow troon in Israël gienertied waankel komt te staon, zoas ik je vader David beloofd hebbe doe ik him zee dat d'r altied iene van zien naokommelingen op de troon van Israël zitten zol. ⁶ Mar mochten jim of je naokommelingen je van mi'j ofkeren en je niet hollen an de geboden en bepaolings die ik jim oplegd hebbe, en in plak daorvan andere goden vereren gaon, ⁷ dan za'k de Israëlieten verdrieven van et grondgebied da'k heur geven hebbe en wi'k niks meer weten van disse tempel, die ik veur mien naeme heiligd hebbe. Israël zal dan bi'j alle volken et mikpunt van schimp en spot wodden, ⁸ en van disse tempel zal alliend een barg puun overblieven, zodat iederiene die d'r langes komt, huteren en sissen zal van ofkeer. En wie him ofvragt waaromme de Heer zo tegen dit laand en disse tempel optreden is, ⁹ zal dan as bescheid kriegen: "Omreden ze heur van de Heer ofkeerd hebben, heur God, die heur veuroolden uut Iegypte leided het, en heur an aandere goden vaasteklaampt hebben. Ze bin aandere goden vereren gaon, en daaromme het de Heer heur al disse tegenslag bezorgd."

Aandere ondernemings van Salomo

¹⁰ Twintig jaor hadde Salomo besteded an die twie bouwarken, de tempel veur de Heer en et keuninklik peleis. ¹¹ Keuning Chiram van Tyrus hadde him daorveur cederen, cipressen en goold leverd zovule as hi'j mar hebben wol. Nao ofloop van die twintig jaor gaf keuning Salomo an Chiram twintig steden in Galilea. ¹² Mar doe Chiram uut Tyrus kwam om de steden die Salomo him geven had te bekieken, was hi'j niet tevreden ¹³ en hi'j beklaegde him: "Wat bin dat veur steden die jow mi'j

geven hebben, weerde vrund?" Hi'j nuumde die streek Eres-Kabul, en zo hiet et daor tot op de dag van vandaege nog. ¹⁴ In tetaol hadde Chiram honderdtwintig talent goold an keuning Salomo leverd.

¹⁵ Salomo leut de bouw van de tempel, et peleis, et Millobolwark en de stadsmure van Jeruzalem uitvoeren as here-dienst, krek as et wark veur de bouw in Hasor, Megiddo en Gezer. ¹⁶ De farao, de keuning van Iegypte, was indertied tegen Gezer optrokken, hadde de stad inneumen en in de aske legd en alle Kanaänieten die d'r woonden ommebrocht, en doe zien dochter mit Salomo trouwde, hadde hi'j heur die stad as bruidsschat mitgeven. ¹⁷ Salomo hadde Gezer weer opbouwd. Ok verstarke hi'j Laag-Bet-Choron, ¹⁸ Baälat, Tamar in de woestijn van Juda ¹⁹ en alle steden waor hi'j zien veurraoden opsleug en zien waegens en peerden stalde. Hi'j bouwde wat hi'j mar wol, in Jeruzalem, in de Libanon of waor ok in zien riek. ²⁰⁻²¹ Salomo legde an alle bevolkingsgroepen die niet tot et volk van Israël heurden herediens op, dat wil zeggen an de Amorieten, Hethieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jebusieten die nog in et laand woonden omreden de Israëlieten d'r niet in slaegd weren ze te vernietigen. Disse maotregel gelt tot op de dag van vandaege. ²² De Israëlieten zels wodden deur Salomo niet verplicht tot herediens; zij deden dienst as soldaoten, hofdieners, anvoorders, adjudaanten en bevelhebers van de waegenmenners en de ruters. ²³ Vuufhonderdvuufstig opzichters hullen veur Salomo toezicht op 't wark en hadden de leiding over et warkvolk.

²⁴ Zo gauw de dochter van de farao van de Davidsburcht verhuusd was naor de vertrekken die Salomo veur heur in et peleis bouwen laoten hadde, begon hi'j an de bouw van et Millobolwark.

²⁵ Naodat hi'j de tempel klaor hadde, brocht Salomo jaarliks drie keer braandoffers en vredesoffers op et alter dat hi'j veur de Heer maeken laoten hadde; ok braande hi'j wierook bi'j et alter van de Heer.

²⁶ Keuning Salomo hadde ok een vloot bouwen laoten, in Esjon-Geber bi'j

Elat, an de kust van de Rooie Zee, in Edom. 27 Chiram stuurde betoefde zeelu mit Salomo zien vloot mit om de bemanning te helpen. 28 De vloot veerde naor Ofir, van waar ze vierhonderdtwintig talent goold veur keuning Salomo mit henneneumen.

Bezoek van de keuninginne van Seba

10 De roem van Salomo, die de naeme van de Heer tot ere strekte, was tot de keuninginne van Seba deurdrongen. Zij gong naor him toe om him mit raodsels op de proef te stellen. 2 Ze kwam naor Jeruzalem mit een grote karavaan kemelen beladen mit roekersgoed, een schat an goold, en edelstienen. Ze brocht Salomo een bezoek en legde him alle vraogen veur die ze bedocht hadde. 3 En Salomo wus op al heur vraogen een bescheid, d'r was gieniene vraoge waar hi'j gien bescheid op hadde. 4 Doe de keuninginne van Seba markte hoe wies Salomo was en zij et peleis zag dat hi'j bouwd hadde, 5 et eten dat bi'j him op taofel kwam, de wieze waarop zien dienstvolk anzat, de kleren en de goeie menieren van zien bedienden, de draanken die schonken wodden en de offers die hi'j opdreug in de tempel van de Heer, was ze buten heurzels van bewondering. 6 Ze zee tegen de keuning: "Et is dus echt waar wat ik in mien laand over jow en jow wieshied heurd hebbe. 7 Ik geleufde et niet, mar now ik hierhenne kommen bin en et mit eigen ogen zien hebbe, moe'k toegeven da'k nog niet de helte heurd hebbe. Jow wieshied en welveert bin nog vule groter as dat d'r zegd wodt. 8 Wat is jow dienstvolk, dat almar in jow gezelschap is en al jow wieze woorden heurt, beveurrecht! 9 Prezen is de Heer, jow God, die zo vule behaegen in jow scheidt dat hi'j jow op de troon van Israël zet het. Zien liefde veur Israël is zo zonder greenzen dat hi'j jow as keuning ansteld het om recht en gerechtigheid overaende te holen."

10 De keuninginne van Seba schonk Salomo honderdtwintig talent goold en een protte roekersgoed en edelstienen.

Zovule roekersgoed as de keuninginne van Seba an keuning Salomo gaf, is naotied gienertied meer anvoerd. 11 De vloot van Chiram die et goold uut Ofir mitneumen hadde, voerde van daor ok een protte sandelhooft en edelstienen mit. 12 Uut et sandelhooft leut Salomo leunings maeken veur de tempel van de Heer en et keuninklik peleis, en ok lieren en harpen veur de zangers. Et is tot op de dag van vandaege niet meer veurkommen dat d'r zoksoorte sandelhooft anvoerd wodde. 13 Keuning Salomo gaf de keuninginne van Seba de gebroeklike keuninklike geschenken en daorbi'j nog alles wat zij veerder mar vreug. Daornao gong ze mit heur gevolg naor heur eigen laand weeromme.

Salomo zien riekdom

14 Keuning Salomo kreeg jaarliks zeshonderdzesenzestig talent goold, 15 nog ofzien van et goold dat de haandelskarrevanen mitneumen, de weenst die zien haandelaers maekten en et goold dat de oosterse vosten en de stadhoolders van Israël ofdreugen.

16 De keuning leut twiehonderd grote schilden maeken van dreven goold; in ien zoe'n schild wodde zeshonderd sjekel goold verwarkt. 17 En ok nog driehonderd kleindere schilden van dreven goold; in ien zoe'n schild wodde drie mine goold verwarkt. Disse schilden leut hi'j opstellen in de hal die et Woold van de Libanon nuumd wodde. 18 Van ivoor leut hi'j een grote troon maeken, die wodde overtrokken mit zuver goold. 19 Zes treden leidden naor de troon, die an de boverkaante een ronde heufdsteen hadde en aarmleunings an weerskaanten van de zitting. Naost de aarmleunings stonnen twee liewen 20 en op de zes treden stonnen twaelf liewen, iene an iedere kaante van iedere tree. In gien inkeld keuninkriek was iens zoe'n troon maekt. 21 Al et drinkgerei van keuning Salomo was van goold en al et aandere diggelgoed in et Woold van de Libanon was mit goold belegd. D'r wodde gien zulver bruukt, want an zulver hechtte men in de tied van Salomo gien biezondere weerde. 22 De

keuning beschikte jommes over een haandelsvloot die saemen mit de vloot van Chiram de zenen beveerde en iens in de drie jaor binnenleup mit een laeding goold, zulver, olifantetanen, aepen en pauwen.

23 Keuning Salomo wun et van alle aandere keunings op eerde in riekdom en wieshied. 24 Uut alle hoeken van de wereld kwammen meensken naor Salomo toe om te luusteren naor de wieshied die God him geven hadde. 25 En ze neumen allemaole geschenken mit: zulveren en goolden veurwarpen, kleraosie, waopens, roekersgoed, peerden en muildieren. Dat gong zo jaor in jaor uut.

26 Salomo schafte zels ok waegens en peerden an. Hi'j hadde veertienhonderd waegens en twaelfduzend peerden, die hi'j veur een pat in Jeruzalem bi'j him hul en veur een pat onderbrocht in garnizoenssteden verspreided over et laand.

27 Deur toedoen van keuning Salomo was zulver in Jeruzalem lieke alledaegs as stien, en was d'r an cederhooft krek zoe'n overdaod as an wilde viegebomen in et heuvellaand.

28 Salomo zien peerden kwammen uut Iegypte, uut Kewe, waor ze deur haandlers van de keuning ankocht wodden.

29 Een waegen kostte in Iegypte zeshonderd sjekel zulver, een peerd honderdvuufstig. Disse haandlers leverden ok peerden an de keunings van de Hethieten en de Arameners.

Salomo zien ontrouw

11 Keuning Salomo beminde een protte butenlaanse vrouwluden: behalven de dochter van de farao beminde hi'j ok vrouwluden uut Moab, Ammon, Edom en Sidon, en Hethitische vrouwluden. 2 Ze kwammen van de volken waorover de Heer tegen de Israëlieten zegd hadde: "Jim meugen jim niet mit heur inlaoten en zi'j meugen heur niet mit jim inlaoten, anders zullen zi'j jim d'r toe verleiden om heur goden te dienen." Krek tot die vrouwluden vuulde Salomo him antrokken. 3 Hi'j hadde zeuvenhonderd heufdvrouwen en driehonderd bi'j-

vrouwen, en die vrouwluden maekten him ontrouw: 4 op zien oolde dag verleiden ze him d'r toe om aandere goden te dienen en was hi'j de Heer, zien God, niet meer mit hatte en ziel toegedaon zoas zien vader David dat west was. 5 Salomo zocht zien heil bi'j Astarte, de godin van de Sidoniërs, en Milkom, de gruwelike god van de Ammonieten. 6 Hi'j dee wat slecht is in de ogen van de Heer en was de Heer niet zo trouw as zien vader David. 7 Zo leut hi'j op een heuvel in de streek van Jeruzalem een offerplak maeken ter ere van Kemos, de gruwelike god van Moab, en ter ere van Moloch, de gruwelike god van de Ammonieten. 8 Veur al zien butenlaanse vrouwluden maekte hi'j eigen offerplakken, zodat zi'j wierook brannen konnen en offers brengen konnen veur heur goden.

9 De Heer wodde poer lelk op Salomo, omreden hi'j ontrouw wodden was an him, de God van Israël, die him tot twee keer toe verschenen was 10 en him mit naodrok verbeuden hadde om him mit aandere goden in te laoten. Omreden Salomo him niet hul an wat de Heer him opdreugen hadde, 11 zee de Heer tegen him: "Et is mit jow zo veer kommen daj' et verbond mit mi'j niet in acht nemen en je niet hollen an de bepaolings die ik je oplegd hebbe. Daoromme za'k et keuningschop van je losscheuren en et an iene van je ondergeschikten geven. 12 Mar vanwegens je vader David za'k waachten tot nao je dood, en eerst je zeune et keuningschop ontnemen. 13 En vanwegens mien knecht David en veur Jeruzalem, de stad die ik uutkeuzen hebbe, za'k je zeune niet et hiele keuninkriek ontnemen; iene stamme za'k him hollen laoten."

Salomo zien tegenstaanders

14 De Heer gaf Salomo een tegenstaander: de Edomiet Hadad, een lid van et keuningshuus van Edom. 15 Dat kwam zo: Doe David zien legeranvoerder Joab tiens de veldtocht tegen Edom de gesneuvelden begreuf, hadde hi'j daor alles wat mannelik was ommebrocht. 16 Zes maon-

den was Joab mit et leger in Edom bleven, tot hi'j d'r alles wat mannelik was uutroeid hadde. 17 Hadad, die doe nog hiel jong was, was mit een peer Edomieten, dienstvolk van zien vader, ontkommen. 18 Over Midjan en Paran, van waar zi'j een tal manluden mitneumen, nam hi'j de bienen naor Iegypte, waor de farao, de keuning van Iegypte, him onderdak gaf. Hi'j beloofde him eten en gaf him laand. 19 De farao raekte zo op Hadad gesteld dat hi'j him de zuster van zien vrouw Tachpenes as vrouw gaf. 20 Die zuster van Tachpenes gaf him een zeune, Genubat. Naodat hi'j van de bost neumen was, wodde de jonge deur de vostinne persoonlik in et peleis grootbrocht, saemen mit de zeunen van de farao. 21 Doe Hadad in Iegypte verneum dat David bi'j zien veuroolden te ruste legd was en dat legeranvoerder Joab dood was, vreug hi'j an de farao permissie om naor zien laand weeromme te gaon. 22 "Wat koj' bi'j mi'j tekot, daj' zo opiens naor je eigen laand weeromme willen?" vreug de farao. "Niks," zee Hadad, "mar laot mi'j asjeblijf toch gaon."

23 God gaf Salomo nog een tegenstaander: Rezon, de zeune van Eljada. Die was van zien heer, keuning Hadadezer van Soba, votlopen 24 doe David, Hadadezer en zien volk een bloederige nederlaoge toebrocht. Rezon hadde een ploeg manluden om him hennegadderd en was mit zien bende naor Damascus gaon, waor ze heur vestigden en heersten as keunings. 25 Zolange as Salomo leefde, was Rezon een vi'jaand van Israël. Krek as Hadad brocht hi'j et laand een protte schae toe, want hi'j hadde een hekel an Israël. Hi'j heerste as keuning over Aram.

26 Een aander die tegen keuning Salomo in opstaand kwam, was iene van zien eigen baentiesmannen, Jerobeam, de zeune van Nebat, een Efraïmiet uut Sereda. Zien moeke was wedevrouw en hiette Serua. 27 De reden waaromme hi'j tegen de keuning in opstaand kwam, was omreden Salomo et Millobolwark bouwen leut om et laeste gat in de Davidsburcht te dichten. 28 Jerobeam toonde him daorbi'j een hadde warker. Omreden hi'j Salomo opvul deur et wark dat hi'j verzette, stelde de

keuning him an as opzichter over alle warkvolk uut et gebied van de naokommelingen van Jozef. 29 Doe Jerobeam in die tied een keer de stad uut gong, kwam hi'j de profeet Achia uut Silo tegen. Achia hadde een ni'je maantel an. Ze weren liekem allieënd in et eupen veld. 30 Achia greep zien ni'je maantel en scheurde him in twaelf stokken. 31 Doe zee hi'j tegen Jerobeam: "Neem tiene van disse stokken, want dit zegt de Heer, de God van Israël: Hierbi'j scheur ik et keuningschop van Salomo los en geef ik jow tien stammen. 32 Iene stamme zal ik him holen laoten, vanwegens mien knecht David en veur Jeruzalem, de stad die ik uut alle steden van Israël zien stammen uutkeuzen hebbe. 33 Ik breng disse scheuring tewege omreden ze mi'j verlaoten hebben en Astarte vereren gaon binnen, de godin van de Sidoniërs, en Kemos, de god van Moab, en Milkom, de god van de Ammonieten. Ze bin mi'j ongeheuzem wodden en hebben daon wat min is in mien ogen, want ze hebben mien veurschriften en rechtsregels niet naoleefd zoas Salomo zien vader David dat dee. 34 Toch zal ik Salomo et keuningschop niet hielemaole ontnemen. Vanwegens mien knecht David, die ik uutkeuzen hadde en die mien geboden en veurschriften in acht neumen het, mag Salomo regeren blieven zolange as hi'j leeft. 35 Mar zien zeune za'k et keuningschop ontnemen. Tien stammen geef ik an jow, 36 en zien zeune za'k iene stamme holen laoten, zodat d'r bi'j mi'j in Jeruzalem, de stad die ik uutkeuzen hebbe om d'r mien naeme wonen te laoten, de hietied iene wezen zal die et locht van et keuningshuus van mien knecht David branende hooft. 37 Jow zal ik anstellen tot keuning over et hiele gebied daj' hebben willen. Ie zullen keuning van Israël wezen. 38 Aj' luusteren naor alles wat ik je opdreeg, mi'j geheuzem binnen en doen wat goed is in mien ogen deur mien veurschriften en geboden in acht te nemen zoas mien knecht David dat dee, dan za'k je helpen en je keuningshuus bestendigen, zoa'k dat ok veur David daon hebbe. Ik zal Israël an jow geven. 39 Zo za'k de naokommelingen van David vernederen, mar niet veur

altied.”

40 Salomo wol Jerobeam ommebren- gen, daaromme week Jerobeam uut naor Iegypte, waor hi’j bi’j keuning Sisak zien toevlocht zocht. Hi’j bleef daor tot Salomo wegraekt was.

Salomo zien dood

41 Veerdere biezunderheden over Salomo en over zien wieshied bin optekend in de kronieken van Salomo. 42 Veertig jaor regeerde Salomo vanuut Jeruzalem over hiel Israël, 43 tot hi’j bi’j zien veuroolden de rust vun. Hi’j wodde begreuen in de Davidsburcht, en zien zeune Rechabeam volgde him op.

De scheuring van et riek

12 Rechabeam gong naor Sichem, waor hiel Israël bi’jenneer was om him tot keuning uut te roepen. 2 Jerobeam, de zeune van Nebat, heurde hier van, mar hi’j bleef in Iegypte, waor hi’j veur keuning Salomo hennevlocht was. 3 Daorumme wodden d’r bosschoppers stuurd om him op te haelen, en saemen mit de gadderde Israëlieten kwam hi’j mit heur bi’j Rechabeam mit de vraoge: 4 “Jow vader het oons een zwaor jok oplegd. Maeken jow oonze opdracht wat minder zwaor, verlicht et jok waor jow vader oons mit belast het, dan zuwwe jow dienen.” 5 “Geef me drie daegen bedaentied,” zee Rechabeam doe, “en kom dan bi’j me weeromme.” Doe et volk vogaon was, 6 vreug Rechabeam de ooldsten die zien vader Salomo hulpen hadden doe die nog leefde: “Wat raoden jim mi’j an? Wat moe’k et volk zeggen?” 7 “As jow heur now een knecht van et volk tonen,” zeden ze, “en et van dienst binnen mit een welwillend bescheid, zal et volk jow veur altied dienen.” 8 Mar hi’j legde de raod van de ooldsten naost him daele en vreug de jongkerels die mit him grootbrocht weren en die now an zien kaante stonnen: 9 “Wat raoden jim mi’j an? Wat moe’n wi’j et volk zeggen op de vraoge om et jok te verlichten dat mien vader et oplegd het?” 10 De jongkerels zeden tegen him:

“Et volk het je vraogd om et te ontlasten van et zwaore jok dat je vader et oplegd het. Now, zeg tegen heur: “Mien pinkien is dikker as et lid van mien vader! 11 Mien vader het jim een zwaor jok oplegd, ik zal et nog zwaorder maeken. Mien vader het jim et geheuzem wezen leerd mit de zwiepe, ik zal jim geheuzemhied leren mit schorpioenen!”” 12 Doe Jerobeam en de aandere Israëlieten nao drie daegen bi’j keuning Rechabeam weerommekwammen, zoas heur zegd was, 13 gaf de keuning heur een bescheid zonder medelieden. Hi’j legde de raod van de ooldsten naost him daele 14 en zee doe, zoas de jongkerels him anraoden hadden: “Mien vader het jim een zwaor jok oplegd, ik zal et nog zwaorder maeken. Mien vader het jim geheuzemhied leerd mit de zwiepe, ik zal jim geheuzemhied leren mit schorpioenen.” 15 De keuning gaf dan ok gien geheur an de vraoge van et volk. De Heer hadde dit zo beschikt om et uutkommen te laoten wat hi’j deur zeggen van Achia uut Silo an Jerobeam, de zeune van Nebat, veurzegd hadde.

16 Doe de Israëlieten verneumen dat de keuning an heur vraoge gien geheur gaf, zeden ze tegen him: “Wat hewwe mit David te maeken? Wi’j hebben niks gemien mit de zeune van Isaï! We breken op, volk van Israël! Et keuningshuus van David zorgt mar veur himzels!” En de Israëlieten breuken op. 17 Rechabeam bleef alliend keuning over de Israëlieten die in de steden van Juda woonden. 18 Hi’j stuurde Adoniram, de opzichter van de herediens, nog naor de Israëlieten, mar die wodde mit stienen bekoegeld. De keuning zels kon nog krek op een waegen klimmen en naor Jeruzalem ontkommen. 19 Zo breuk Israël mit et keuningshuus van David, en dat is zo bleven tot op de dag van vandaege.

20 De Israëlieten, die heurd hadden dat Jerobeam weerommekommen was, leuten him vraogen om veur de volksvergeerding te kommen. Daor wodde hi’j uutroepen tot keuning van hiel Israël. D’r was gieniene meer die et keuningshuus van David steunde, behalven de stamme Juda.

21 Bi’j zien weerommekommen in Je-

ruzalem reup Rechabeam uut de stammen Juda en Benjamin honderdtachtigduzend oefende soldaoten op om de stried mit de Israëlieten an te gaon en et keuningschop veur him, de zeune van Salomo, weeromme te winnen. 22 Mar God richtte him tot de godsman Semaja mit de woorden: 23 “Zeg tegen Rechabeam, de zeune van Salomo en keuning van Juda, en tegen Juda en Benjamin en de rest van et volk: 24 “Dit zegt de Heer: Gao de stried niet an mit de Israëlieten, jim breurs, mar gao weeromme naor huus, want ik heb dit alles zo regeld.”” Ze geheurzenden en gongen weeromme naor huus, zoas de Heer zegd hadde.

Jerobeam, keuning van Israël

25 Jerobeam vestigde him in Sichem, in et barglaand van Efraïm, naodat hi’j de stad eerst verstarkt hadde. Laeter trok hi’j daor weg en verstarkte hi’j Penuel. 26 Hi’j bedocht dat d’r alle kaans was dat et keuningschop weerommevalen zol an et huus van David 27 en overlegde bi’j himzels: As et volk naor Jeruzalem gaon blift om daor offers op te dregen in de tempel van de Heer, zullen ze heur weer hechten an heur heer, keuning Rechabeam van Juda. Dan zullen ze mi’j om ‘t leven brengen en heur weer bi’j Rechabeam ansluten. 28 Nao riep beraod besleut hi’j om twee goolden beelden maeken te laoten in de vorm van een stierkalf. Doe zee hi’j tegen et volk: “Jim bin now vaeke genoeg op bedevaort naor Jeruzalem west! Israël, dit is jim god die jim uut Iegypte leided het.” 29 Et iene beeld leut hi’j in Betel te plak zetten, en et aandere in Dan, 30 waor et deur de Israëlieten in optocht hennebrocht wodde. Zo vervul et volk tot zunde. 31 Jerobeam leut tempels bouwen op de offerhoogten en stelde priesters an die niet tot de naokommelingen van Levi heurden, mar ofkomstig weren uut alle groepen van et volk. 32 Hi’j stelde op de vuuftiende dag van de achtste maond ok een feest in, dat leek op et feest in Juda. Hi’j besteed dan, in Betel, de treden naor et alter om offers op te dregen an de stiebeelden die hi’j maeken laoten hadde. In

Betel insteleerde hi’j ok de priesters die hi’j veur de offerplakken ansteld hadde.

Profetie tegen Jerobeam

33 Op de vuuftiende dag van de achtste maond, de daotum die Jerobeam eigenmachtig vaastesteld hadde as feestdag veur de Israëlieten, besteeg hi’j de treden naor et alter dat hi’j in Betel maeken laoten hadde, om d’r een offer an te stikken.

13 Hi’j ston al bi’j et alter klaor, doe d’r een godsman uut Juda ankwam die deur de Heer sturd was. 2 Op kommedaasie van de Heer reup hi’j tegen et alter: “Alter! Alter! Dit zegt de Heer: In de familie van David zal een zeune geboren wodden, die Josia hieten zal. Op jow zal die Josia de priesters van de offerplakken, die wierook op je branen, as offer brengen. Op jow zal et geraemte van meensken verbraand wodden.” 3 Hierop kondigde hi’j een wonder an: “Dit is et teken dat et de Heer is die zegd het: et alter zal deurdemidden splieten en de aske die d’r op ligt zal op de grond valen.” 4 Doe de keuning heurde wat de godsman over et alter in Betel zee, steuk hi’j over et alter henne zien haand naor him uut en zee: “Griep him!” Mar zien uutstreckte arm wodde stief, hi’j kon him niet meer naor him toe bewegen. 5 Doe spleet et alter in twienen en de aske vul op de grond, krek zoas de godsman in opdracht van de Heer ankondigd hadde. 6 “Asjeblijf,” smeekte de keuning de godsman, “bidde veur mi’j en perbeer de Heer, jow God, omme te praoten, zodat ik mien arm weer bewegen kan.” De godsman wus de Heer in een goeie stemming te kriegen, zodat de keuning zien arm weer bewegen kon, zoas veurtied. 7 Doe zee de keuning: “Kom mit mi’j mit naor huus, dan kun jow je wat opfrissen. En ik zal jow een geschenk geven.” 8 Mar de godsman zee doe: “Al gavven jow mi’j de helte van jow bezit, dan nog zol ik niet mit jow mitkommen. Ik zal hier in Betel niks eten en niks drinken. 9 Dat is een kommedaasie van de Heer, dat mi’j oplegd wodde mit de woorden: “Ie meugen niks eten en niks

drinken en niet langs dezelve weg weerommegaon as daj' kommen binnen.””

10 Daorumme neum hi'j een aandere weg weeromme as die waor langes hi'j kommen was.

11 Now woonde d'r in Betel een oolde profeet. Iene van zien zeunen kwam naor him toe en vertelde him wat de godsman die dag in Betel daon hadde en wat hi'j tegen de keuning zegd hadde. Doe zien zeunen him alles verteld hadden, 12 vreug heur vader heur wat pad hi'j neumen hadde. Naodat ze naogaon weren langes wat pad de godsman naor Juda weerommegaon was, 13 dreug heur vader heur op om de ezel veur him op te zadelen. Dat deden ze, en doe ree de oolde profeet op zien ezel 14 de godsman aachternao. Hi'j trof him an, zittende onder een terebint. “Bin jow de godsman die uut Juda kommen is?” vreug hi'j. “Ja,” zee de godsman. 15 Doe zee de profeet: “Gao mit mi'j mit naor huus om wat te eten.” 16 “Ik kan niet op jow uutneudiging ingaon,” gaf de godsman as bescheid. “Ik mag in jow woonstee niks eten en niks drinken, 17 want d'r is mi'j deur de Heer een verbod oplegd mit de woorden: “Ie meugen daor niks eten en niks drinken en niet langes etzelde pad weerommegaon as daj' kommen binnen.”” 18 “Mar ik bin ok een profeet, krek as jow,” voerde de aander an. “En tegen mi'j het een engel in kommedaosie van de Heer zegd: “Neem him mit weeromme naor je huus en laot him wat eten en drinken.”” Zo leug hi'j him veur, 19 en de godsman gong mit him mit weeromme om bi'j him thuus wat te eten en te drinken. 20 Wiels ze bi'j de taofel zatten, richtte de Heer him tot de profeet die de godsman mitneumen hadde, 21 en die reup tegen de godsman uut Juda: “Dit zegt de Heer: Ie hebben je verzet tegen et bevel van de Heer en je niet hullen an et verbod dat de Heer, je God, je oplegd hadde. 22 Ie bin weerommegaon en ie hebben eten en dronken op een plak waarvan hi'j zegd hadde daj' daor niks eten of drinken mochten. Daorumme zal je lichem nao je dood niet bi'jzet wodden in et graf van je veuroolden.”

23 Doe de godsman eten en dronken

hadde, leut de profeet die him mitneumen had een ezel veur him opzadelen. 24 De godsman gong vot, mar onderwegens wodde hi'j deur een lieuw anvalen en doodmaekt. Zien dode lichem bleef op de weg liggen, en de ezel en de lieuw bleven d'r naost staon. 25 Veurbi'jgangers zaggen et liek liggen, mit de lieuw d'r naost. Doe ze in de stad kwammen waor de oolde profeet woonde, vertelden ze wat ze zien hadden. 26 Ok die profeet, die de godsman overhaeld hadde om weeromme te gaon, heurde d'r van en hi'j zee: “Dat moet de godsman wezen die him verzet het tegen et bevel van de Heer. De Heer het him verscheuren laoten deur een lieuw, zoas hi'j him veurzegd hadde.” 27 Hierop dreug hi'j zien zeunen op om een ezel veur him op te zadelen, en doe dat gebeurd was 28 ree hi'j vot. Hi'j trof et dode lichem van de godsman dat op de weg lag, mit de ezel en de lieuw d'r naost. De lieuw hadde et liek niet opeten en de ezel niet verscheurd. 29 De profeet neum et lichem van de godsman op, legde et op zien ezel en neum et mit weeromme naor de stad om et daor mit gepaste rouw te begreven. 30 Hi'j zette et lichem bi'j in et veur himzels bestemde graf, en ze rouwden over him mit de woorden: “Ach, mien breur!” 31 Nao de begraffenis zee de oolde profeet tegen zien zeunen: “As ik doodgao, moej'm mi'j begreven in et graf waor disse godsman in ligt. Leg mien geraemte bi'j zienend, 32 want wat hi'j in opdracht van de Heer over et alter in Betel veurzegd het, zal uutkommen, en ok wat hi'j veurzegd het over alle tempels op de offerplakken in de steden van Samaria.” 33 Ondaanks disse gebeurtenissen beterde Jerobeam zien leven niet. Hi'j bleef veur de offerplakken priesters anstellen uut alle groepen van de bevolking; wie mar wol kon een anstelling kriegen as priester van de offerplakken. 34 Zo vervul et keuningshuus van Jerobeam tot zunde, waordeur et bi'j slot van zaeke uutroeid en van de eerde wegveegd wodden zol.

14 In die tied wodde Jerobeam zien zeune Abia ziek. 2 Jerobeam zee tegen zien vrouw: “Kom, struup je zo omme dat gieniene je as mien vrouw herkent, en gao naor Silo. Daor woont de profet Achia, die mi’j veurzegd het dat ik keuning over dit volk wodden zol.

3 Neem tien broden, een peer koeken en een kruke hunning mit en gao naor him toe; hi’j zal je vertellen hoe et mit oonze zeune oflopen zal.” 4 De vrouw van Jerobeam dee wat hi’j zegd hadde. Ze gong naor Silo, naor et huus van de profet Achia. Achia kon niet meer kieken, want zien ogen weren deur de oolderdom hielemaole dof wodden. 5 Mar de Heer hadde tegen Achia zegd: “De vrouw van Jerobeam komt naor je toe om je raad te vraogen over heur zeune, die ziek is. Ze zal in vermomming bi’j je kommen.” En hi’j zee tegen Achia wat hi’j tegen Jerobeam zien vrouw zeggen mos.

6 Doe Achia de vrouw bi’j de deure ankommen heurde, begroette hi’j heur zo: “Kom binnen, vrouw van Jerobeam. Waoromme hebben jow je vermomd? Ik moet jow een vervelende bosschop overbrengen. 7 Gao naor Jerobeam en zegge tegen him: “Dit zegt de Heer, de God van Israël: Ik hebbe je verheven boven et volk en je as vost over mien volk, Israël, anstead. 8 Ik hebbe et keuningschop van et huus van David losscheurd en et an jow geven. Mar ie bin anders as mien knecht David, die mien geboden in acht neum, mi’j mit hiel zien hatte toegewijd was en de hiel-tied dee wat goed is in mien ogen. 9 Ie hebben je nog slechter gedreugen as al je veurgangers: ie hebben mi’j plaogd deur je in te laoten mit aandere goden en godebeelden te maeken, en ie hebben mi’j ankaant zet. 10 Daoromme za’k now onheil brengen over et huus van Jerobeam. Alle mannelike leden van je familie za’k uutroeien, van hoge tot lege, ik zal je keuningshuus wegvegen as straotedrek, tot d’r niks meer van over is. 11 Wie van de familie van Jerobeam in de stad ommekomt, zal deur de honnen opvreten wodden, en wie ommekomt in et eupen veld, zal deur

de voegels opvreten wodden. Zo het de Heer zegd.” 12 Gao now naor huus. Zo gauw aj’ bi’j de stad binnen, zal jow kiend wegraeken. 13 In hiel Israël zullen ze over him rouwen, en hi’j zal begreuve woden. Hi’j is de ienigste naokommeling van Jerobeam die in een graf bi’jzet wodden zal, omreden hi’j de ienigste is van et huus van Jerobeam in wie de Heer, de God van Israël, wat goeds vienen kon. 14 Binnenkot – wat zeg ik, now, vandaege nog zal de Heer iene tot keuning van Israël zegenen die et huus van Jerobeam uutroeien zal. 15 De Heer zal Israël treffen zoas de wiend et riet in et waeter henne-en-weer zwiept. Hi’j zal de Israëlieten verdrieven uut dit goeie laand dat hi’j an heur veuroolden geven het. Hi’j zal ze uteneer drieven en verjaegen tot over de Eufraat, omreden ze him plaogd hebben deur Asjerapaolen te maeken. 16 Hi’j zal Israël an zien lot overlaoten omreden Jerobeam zundigd het en de Israëlieten tot zunde anzet het.”

17 De vrouw van Jerobeam vertrok en gong weeromme naor Tirsa. Zo gauw zi’j heur voete over de drumpel zette, raekte et kiend weg. 18 Et wodde begreuve en hiel Israël rouwde over him, zoas de Heer deur zien profet Achia veurspeld hadde.

19 Veerdere biezunderheden over Jerobeam, over de oorlogen die hi’j voerd het en over zien regering, bin optekend in de kronieken van de keunings van Israël. 20 Jerobeam regeerde twienentwintig jaor. Doe gong hi’j bi’j zien veuroolden te ruste. Zien zeune Nadab volgde him op.

Rechabeam, keuning van Juda

21 Rechabeam, de zeune van Salomo, was dus keuning van Juda. Hi’j was ienenveertig jaor oold doe hi’j keuning wodde. Zeuventien jaor regeerde hi’j in Jeruzalem, de stad die de Heer uut alle steden van Israël zien stammen uutkeuzen hadde om d’r zien naeme wonen te laoten. Zien moeke was Naäma, een Ammonitische.

22 De Judeners deden wat slecht is in de ogen van de Heer. Mit heur wangedrag argerden zij him nog meer as heur veuroolden iens daon hadden. 23 Op alle hoge

heuvels en onder iedere bladricke boom bouwden zij ok offerplakken, richtten ze gewijde stienen op of zetten ze Asjerapao- len overaende. 24 Ze deden in dit laand ok an tempelprostitutie. Kotomme, de meensken gavven heur over an alle of- grieslike praktieken van de volken die de Heer veur de Israëlieten verdreven hadde.

25 In et vuufde jaor van de regering van keuning Rechabeam trok keuning Sisak van Iegypte tegen Jeruzalem op.

26 Hi'j roofde de schatten uut de tempel van de Heer en et keuninklik peleis en neum alles mit, ok de goolden schilden die keuning Salomo maeken laoten hadde. 27 Keuning Rechabeam leut doe broon- zen schilden maeken en gaf die in bewe- ring an de bevelhebbers van de keuninkli- ke keurtroepen, die et peleis bewaecten. 28 Iederkeer as de keuning naor de tempel van de Heer kwam, neumen de leden van de garre de schilden mit, en daornao brochten ze die weer weeromme naor heur kezerne.

29 Veerdere biezunderheden over Re- chabeam bin optekend in de kronieken van de keunings van Juda. 30 Rechabeam en Jerobeam weren de hieltied mar mit- tenneer in oorlog. 31 Doe Rechabeam wegraekte, wodde hi'j begreuve bi'j zien veuroolden in de Davidsburcht. Zien moeke was Naäma, een Ammonitische. Zien zeune Abiam volgde him op.

Abiam, keuning van Juda

15 Abiam wodde keuning van Juda in et achttiende regeringsjaor van keuning Jerobeam, de zeune van Nebat. 2 Drie jaor regeerde hi'j in Jeruzalem. Zien moeke was Maächa, de dochter van Abisalom. 3 Hi'j bedreef alle zunden die zien vader veur him ok daon hadde en was, in tegenstelling tot zien veurvader David, de Heer, zien God, niet mit hiel zien hatte toegedaon. 4 Mar vanwegens David leut de Heer et locht van David zien keuningshuus in Jeruzalem branen: hi'j leut et keuningschop van vader op zeune overgaon en zorgde dat Jeruzalem staand hul. 5 David hadde ommes de hiel- tied daon wat goed is in de ogen van de

Heer en him altied hullen an wat God him opdreug, behalven in de kwessie mit de Hethiet Uria.

6-7 Krek as Rechabeam was Abiam de hieltied mar in oorlog mit Jerobeam. Veer- dere biezunderheden over Abiam bin op- tekend in de kronieken van de keunings van Juda. 8 Doe Abiam bi'j zien veurool- den te ruste gong, wodde hi'j begreuve in de Davidsburcht. Zien zeune Asa volg- de him op.

Asa, keuning van Juda

9 Asa wodde keuning van Juda in et twin- tigste regeringsjaor van keuning Jerobeam van Israël. 10 Ienenveertig jaor regeerde hi'j in Jeruzalem. Zien beppe was Maächa, de dochter van Abisalom. 11 Krek zoas zien veurvader David dee Asa wat goed is in de ogen van de Heer. 12 Hi'j jaegde de manluden die an tempelprostitutie deden, et laand uut en haelde alle godebeelden die zien veuroolden maekt hadden, weg. 13 Zien grootmoeder Maächa ontneum hi'j alderdeegst heur keuninklike titel, omreden zij een anstootgevend beeld van Asjera maeken laoten hadde. Et beeld hakte hi'j in stokken en hi'j verbrande et in de bedding van de Kidron. 14 En al verdwenen de offerplakken dan niet, toch was Asa de Heer zien leven lang mit hiel zien hatte toegedaon. 15 Hi'j leut de wij- geschenken van zien vader overbrengen naor de tempel van de Heer en brocht daor ok zien eigen wijgeschenken onder: goold, zulver en gebruiksveurwarpen.

16 Asa was de hieltied mar in oorlog mit Basa, de keuning van Israël. 17 Keu- ning Basa van Israël vul Juda binnen en versterkte Rama om de an- en ofvoerwe- gen veur keuning Asa van Juda of te snie- den. 18 Daoromme gadderde Asa al et goold en zulver dat in de schatkaemers van de tempel en et peleis over was en stuurde een peer man van zien dienstvoik d'r mit naor Damascus. Daor mossen zij et an keuning Benhadad van Aram, de zeune van Tabrimmon, de zeune van Chezjon, geven mit de woorden: 19 "Wi'j bin bondgenoten, en oonze vaders weren dat ok. Hierbi'j biede ik jow een geschenk

van goold en zulver an. Verbreek jow overienkomst mit keuning Basa van Israël, zodat hi'j him uut mien laand weerommetrekt." 20 Benhadad kon him in de vraoge van keuning Asa vienen en gaf zien bevelhebbers kommedaosie mit heur legers tegen de steden van Israël op te trekken. Zo versleug hi'j Ijjon, Dan, Abel-Bet-Maächa, et hiele gebied van Kinneret en et hiele laand van Naftali. 21 Doe Basa hier van heurde, zag hi'j d'r van of om Rama veerder te versterken en trok hi'j him weeromme in Tirsä. 22 Kuning Asa leut hiel Juda oproepen, gieniene uutzunderd, om mit te helpen bi'j et ofbreken van de versterkings die Basa in Rama bouwd hadde. De stienen en et hoolt wodden bruukt om de steden Mispa en Geba in Benjamin te versterken.

23 Veerdere biezunderheden over Asa, over de protte overwinnings die hi'j behaelde en de steden die hi'j versterken leut, bin optekend in de kronieken van de keunings van Juda. Hi'j begon trouwens op laetere leeftied te sokkelen mit et lopen. 24 Doe Asa wegraekte, wodde hi'j begreuen bi'j zien veuroolden in de Davidsburcht. Zien zeune Josafat volgde him op.

Nadab, keuning van Israël

25 Jerobeams zeune Nadab wodde keuning van Israël in et twiede regeringsjaor van keuning Asa van Juda. Twie jaor regeerde hi'j over Israël. 26 Hi'j dee wat slecht is in de ogen van de Heer en volgde et veurbeeld van zien vader, die de Israëlieten tot zunde anzet hadde. 27 Basa, de zeune van Achia, uut de stamme Issachar, beraomde een anslag op Nadab en brocht him om et leven bi'j de Filistijnse stad Gibbeton doe Nadab mit et leger van Israël die stad belegerde. 28 Et was in et dadde regeringsjaor van keuning Asa van Juda dat Basa Nadab ommebrocht en in zien plak keuning wodde. 29 Zo gauw hi'j de macht in hanen hadde, leut hi'j de hiele familie van Jerobeam ommebrengen. Gieniene van Jerobeam zien naokomelingen bleef in leven; ze wodden allemaole uttroeid, zoas de Heer deur zien profet

Achia uut Silo veurzegd hadde, 30 omreden Jerobeam zundigd hadde deur de Israëlieten tot zunde an te zetten en de Heer, de God van Israël, plaogd hadde.

31 Veerdere biezunderheden over Nadab bin te vienen in de kronieken van de keunings van Israël. 32 Asa en keuning Basa van Israël weren de hiel tied mar mittenneer in oorlog.

Basa, keuning van Israël

33 Basa, de zeune van Achia, wodde keuning van Israël in et dadde regeringsjaor van keuning Asa van Juda. Vierentwintig jaor regeerde hi'j in Tirsä. 34 Hi'j dee wat slecht is in de ogen van de Heer en volgde et veurbeeld van Jerobeam, die de Israëlieten tot zunde anzet hadde.

16 Daoromme richtte de Heer him tot Jehu, de zeune van Chanani, mit disse uutspraoke tegen Basa: 2 "Ik hebbe je uut et stof haeld en je ansteld tot vost over mien volk, Israël. Mar ie hebben et veurbeeld van Jerobeam volgde en de Israëlieten, mien volk, d'r toe anzet om te zundigen en mi'j mit heur wangedrag te tamteren. 3 Daoromme zal ik Basa en zien keuningshuus wegvegen zoas ik et keuningshuus van Jerobeam, de zeune van Nebat, wegveegd hebbe. 4 Wie van de familie van Basa in de stad starft, zal deur de honnen opvreten wodden, en wie starft in et eupen veld, zal opvreten wodden deur de voegels."

5 Veerdere biezunderheden over Basa en over de overwinnings die hi'j behaelde bin optekend in de kronieken van de keunings van Israël. 6 Doe Basa wegraekte, wodde hi'j begreuen in Tirsä. Zien zeune Ela volgde him op. 7 Deur de profet Jehu, de zeune van Chanani, hadde de Heer him dus tegen Basa en zien familie richt, omreden hi'j daon hadde wat slecht is in de ogen van de Heer. Hi'j hadde ommes, krek zoas Jerobeam en zien familie, de Heer mit zien haandelswieze plaogd. Butendat hadde hi'j de familie van Jerobeam utmoord.

Ela, keuning van Israël

8 Ela, de zeune van Basa, wodde keuning van Israël in et zesentwintigste regeringsjaor van keuning Asa van Juda. Twie jaor regeerde hi'j in Tirsä. 9 Tegen him wodde een anslag beraomd deur zien knecht Zimri, de bevelhebber van de helte van de waegenmengers. Doe Ela him een keer an et bedrinken was in et huus van zien hofmeester Arsa, in Tirsä, 10 drong Zimri daor binnen en brocht him om et leven. Et was in et zeuvenentwintigste regeringsjaor van keuning Asa van Juda dat Zimri Ela om et leven brocht en in zien plak keuning wodde. 11 Doe hi'j de macht ienkeer in hanen hadde en goed en wel op de troon zat, leut hi'j et hiele keuningshuus van Basa ommebrenge. Gieniene van et mannelik geslacht bleef in leven, niet ien familielid of vrund bleef over om him te wreken. 12 Zo roeide Zimri de hiele familie van Basa uut, zoas de Heer deur de profet Jehu over Basa veurzegd hadde, 13 omreden Basa en zien zeune Ela zundigd hadden en de Israëlieten d'r toe anzet hadden om te zundigen, deur de Heer, de God van Israël, mit heur nietige ofgoden te tamteren.

14 Veerdere biezunderheden over Ela bin optekend in de kronieken van de keunings van Israël.

Zimri, keuning van Israël

15 Zimri wodde keuning van Israël in et zeuvenentwintigste regeringsjaor van keuning Asa van Juda. Zeuven daegen regeerde hi'j in Tirsä. Et leger lag in die tied veur de Filistijnse stad Gibbeton. 16 Doe de Israëlieten daor heurden dat Zimri een anslag op de keuning pleegd hadde en him ommebrocht hadde, reupen ze diezelde dag nog, in et legerkaamp, heur bevelhebber Omri tot keuning van Israël uut. 17 Omri trok mit et hiele leger uut Gibbeton tegen keuning Zimri op en belegerde Tirsä. 18 Doe Zimri begreep dat de stad inneumen wodden zol, trok hi'j him weeromme in et versterkte gedielte van et peleis en steuk hi'j et peleis in de braand. Zo kwam hi'j om et leven, 19 omreden

hi'j zundigd hadde deur te doen wat slecht is in de ogen van de Heer. Hi'j hadde ommes et veurbeeld van Jerobeam volgd, deur krek zoas hi'j, de Israëlieten tot zunde an te zetten.

20 Veerdere biezunderheden over Zimri en over de anslag die hi'j beraomde bin optekend in de kronieken van de keunings van Israël.

21 Nao de dood van Zimri vul et leger van Israël in twie perti'jen utenneer. De iene helte wol Tibni, de zeune van Ginat, as keuning uutroepen, de aandere helte keus de kaante van Omri. 22 Mar de anhang van Omri was starker as de anhang van Tibni. Tibni, de zeune van Ginat, raeckte uut de tied en Omri wodde keuning.

Omri, keuning van Israël

23 Omri wodde keuning van Israël in et ienendattigste regeringsjaor van keuning Asa van Juda. Hi'j regeerde twaelf jaor. Doe hi'j zes jaor in Tirsä regeerd hadde, 24 kocht hi'j van een zekere Semer veur twie talent zulver een barg. Hi'j leut daor huzen op bouwen en nuumde de stad die hi'j bouwen leut Samaria, naor Semer, de veurige bezitter van de barg.

25 Omri dee wat slecht is in de ogen van de Heer; zien gedregings weren nog slimmer as die van zien veurgangers.

26 Hi'j volgd in alle opzichten et veurbeeld van Jerobeam, de zeune van Nebat, die de Israëlieten d'r toe anzet hadde om te zundigen, deur de Heer, de God van Israël, mit heur nietige ofgoden te treiteren. 27 Veerdere biezunderheden over Omri en over de overwinings die hi'j behelde bin optekend in de kronieken van de keunings van Israël. 28 Doe Omri wegraekte, wodde hi'j begreuen in Samaria. Zien zeune Achab volgd him op.

Achab, keuning van Israël

29 Achab, de zeune van Omri, wodde keuning van Israël in et achtendattigste regeringsjaor van keuning Asa van Juda. Twienentwintig jaor regeerde hi'j in Samaria. 30 Achab dee wat slecht is in de

ogen van de Heer; zien gedregings weren nog slimmer as die van zien veurgangers. 31 En krek as dat nog niet slim genoeg was, dat hi'j et veurbeeld volgde van Jero-beam, de zeune van Nebat, neum hi'j Ize-bel, de dochter van keuning Etbaäl van Si-don tot zien vrouw, en begon hi'j Baäl te vereren. 32 Hi'j leut in Samaria een tem-pel veur Baäl bouwen en richtte daor een alter veur him op. 33 Hi'j maekte ok een Asjerapaol. Zo dee hi'j verschillende din-gen waor hi'j de Heer, de God van Israël, mit argerde, meer nog as de veurige keu-nings van Israël daon hadden.

34 In de tied van Achab wodde Jericho weer opbouwd deur Chiël uut Betel. In 't naodiel van zien ooldste zeune, Abiram, legde hi'j de follementen, en de poortdeu-ren bevestigde hi'j in 't naodiel van Segub, zien jongste zeune, zoas de Heer deur Jo-zua, de zeune van Nun, veurzegd hadde.

De profeet Elia

17 De Tisbiet Elia uut Gilead zee te-gen Achab: "Zo waor as de Heer leeft, de God van Israël, in wie zien dienst ik stao, de eerstkommende jaoren zal d'r gien dauw of regen kommen of ik moet et al zeggen."

2 De Heer richtte him tot Elia mit de woorden: 3 "Gao weg van hier. Gao naor et oosten en zuuk een schoelplak in de wadi Kerit, an de ginne kaante van de Jor-daan. 4 Drinken kuj' uut de revier, en ik hebbe de raeven zegd om je daor eten te geven." 5 Elia dee wat de Heer him zegd hadde, hi'j gong vot en trok him weerom-me in de wadi Kerit, an de oostkaante van de Jordaan. 6 De raeven brochten him daor morgens en aovens brood en vleis, en waeter dronk hi'j uut de revier.

7 Mar deurd dat et de hieltied mar niet regende in et laand, kwam de revier nao een posien dreuge te staon. 8 Doe richtte de Heer him tot Elia mit de woorden: 9 "Gao naor Sarefat, in de buurt van Si-don, en neem daor je intrek. Ik hebbe een wedevrouw daor opdreugen om je eten te geven." 10 Elia gong op pad naor Sarefat, en doe hi'j bi'j de stadspoort ankwam, zag hi'j een wedevrouw die doende was om

hooft bi'jenneer te sprokkelen. Hi'j reup heur en vreug of ze een koemegien wae-ter veur him haelen wol, zodat hi'j zien dust lessen kon. 11 Wiels zij votleup om waeter te haelen, reup hi'j heur nao as ze ok een stok brood veur him mitnemen wol. 12 "Zo waor as de Heer, jow God, leeft," zee zij doe, "ik hebbe niks meer in veurraad, aliend een haandvol mael in de pot en een res sien olijfeulie in de kruke. Kiek, ik hebbe krek een peer takken op-kregen om wat eten te maeken veur mi'j en mien zeune. As dat op is, zuwwe van de honger ommekommen." 13 Mar Elia zee: "Maek je niet ongerust. Doe waj' van doel weren, mar bak van wat jow in huus hebben eerst wat veur mi'j en kom mi'j dat brengen. Daornao kuj' veur jowzels en je zeune wat toemaeken, 14 want dit zegt de Heer, de God van Israël: Tot op de dag dat ik weer regen op de eerde valen laoten zal, zal d'r mael in de pot wezen en zal de euliekruke niet leeg raeken." 15 De vrouw gong naor huus en dee wat Elia zegd hadde. En ze hadden alle daegen te eten, zij, Elia en heur familie. 16 D'r was mael in de pot en de euliekruke raekte niet leeg, zoas de Heer deur zeggen van Elia beloofd hadde.

17 Een posien laeter wodde et kiend van Elia zien gaastvrouw ziek, en wel zo eernstig dat bi'j slot van zaeke alle leven uut him wegtrok. 18 Doe zee de vrouw tegen Elia: "Wat hebbe ik jow misdaon, godsman? Bin jow eins naor mi'j toe kommen om mien zunden an et locht te brengen en mien zeune ommekommen te laoten?" 19 "Geef mi'j jow zeune," zee hi'j, en hi'j neum de jonge van heur schoot en dreug him naor boven, naor de kaemer die hi'j in gebruik hadde, en leg-de him op zien eigen bedde. 20 Doe reup hi'j de Heer an en vreug: "Heer, mien God, waaromme treffen jow now krek disse wedevrouw, die mi'j gaastvri'jhied bödt, deur heur zeune ommekommen te laoten?" 21 Hi'j strekte him driemaol over et kiend uut, daorbi'j de Heer anroepende mit de woorden: "Heer, mien God, laot toch de levensaosem in de bost van dit kiend weerommekommen." 22 De Heer verheurde Elia zien smeekbede: de levens-

ausem keerde weeromme in de bost van et kiend, en et leefde weer. 23 Elia neum et kiend op, dreug et naor beneden en gaf et an zien moeke weeromme. "Kiek, jow zeune leeft," zee hi'j. 24 Doe zee de vrouw tegen Elia: "Now weet ik dat jow deur God stuurd binnen en dat jow warkelijk uut naeme van de Heer praoten."

Elia en de profeten van Baäl

18 Veur d'r drie jaoren verstreken weren, richtte de Heer him opni'j tot Elia, mit de woorden: "Gao je opwachting maeken bi'j Achab. Ik zal weer regen op de eerde valen laoten." 2 Elia gong dus op pad naor de keuning. Onderwiels was de hongersnood in Samaria zo groot wodden, 3 dat Achab zien hofmeester Obadja bi'j him kommen laoten hadde. Die Obadja had groot ontzag veur de Heer. 4 Doe keuninginne Izebel de profeten van de Heer uutroeien leut, hadde Obadja honderd van heur in twie groepen van vuuftig in grotten verburgen en heur daor van eten en drinkwaeter veurzien. 5 Achab zee tegen Obadja: "Gao alle bronnen en revieren in et laand langes. Misschien is d'r argens grös te vienen, zodawwe oonze peerden en muildieren in leven holen kunnen en et vee niet of te maeken hoeven." 6 Ze neumen ieder een pat van et laand veur heur rekinge: Achab gong alliend de iene kaante uut en Obadja ok alliend, de aandere kaante.

7 Onderwegens kwam Obadja Elia tegen. Doe hi'j him herkende, beug hi'j diepe veurover en vreug: "Bin jow et, Elia, mien heer?" 8 "Jaowel," zee Elia doe. "Gao jow meester zeggen dat Elia d'r an komt." 9 Mar Obadja protesteerde: "Dat zol mien dood wezen! Wat heb ik misdaon, heer, dat jow mi'j an Achab zien genaode overleveren willen? 10 Zo waor de Heer, jow God, leeft, d'r is gien volk of keuninkriek waor mien meester niet naor jow zuken laoten het. En as ze zeden dat jow daor niet weren, dan leut hi'j dat volk of dat keuninkriek zweren dat ze jow niet vienen kunnen. 11 En now willen jow dat ik mien meester zeggen gao dat jow d'r ankommen? 12 Zo gauw ik van jow weg

gao komt d'r vanzels een geest van de Heer die jow mitneemt naor ik weet niet waor henne, en as ik dan tegen Achab zegge dat jow d'r binnen en hi'j kan jow niet vienen, dan zal hi'j mi'j ommebrenge. Vanof mien vroegste jonkhied he'k een groot ontzag veur de Heer. 13 Hebben ze jow gienertied verteld, heer, wat ik daon hebbe doe Izebel de profeten van de Heer uutmoren leut? Dat ik honderd van heur een schoelplak beuden hebbe, vuuftig in iene grot en vuuftig in een aandere, en dat ik heur eten en drinkwaeter geven hebbe? 14 En now willen jow dat ik mien meester zeggen gao dat jow d'r ankommen? Hi'j zal mi'j vermoren!" 15 Mar Elia zee doe: "Zo waor de Heer van de hemelse machten, in wie zien dienst ik stao, leeft, vandaege zal ik bi'j Achab mien opwachting maeken."

16 Obadja zocht Achab op en vertelde him dat Elia d'r an kwam. Achab gong Elia integen, 17 en zo gauw hi'j him in et oge kreeg reup hi'j: "Bin jow et, Elia? Jow, die Israël in et ongelok stot hebben?" 18 Elia zee doe: "Ik hebbe Israël niet in et ongelok stot, dat hebben jowzels daon, jow en et keuningshuus van jow vader, omreden jim de geboden van de Heer naost jim daelelegd hebben en de Baäls vereren gaon binnen. 19 Laot hiel Israël naor mi'j toe kommen, bi'j de Karmel. Laot alle vierhonderdvuufstig profeten van Baäl bi'j me kommen, en ok alle vierhonderd profeten van Asjera, die deur Izebel an et hof opneumen binnen."

20 Achab stuurde bosschoppers naor alle stammen van Israël en leut ok alle profeten bi'j de Karmel bi'jenneer kommen. 21 Daor zee Elia tegen et volk: "Hoe lang blieden jim nog op twie gedaachten hinken? As de Heer God is, volge him dan; is Baäl et, volge him dan." De Israëlieten zeden niks. 22 Doe zee Elia: "Ik bin de ienigste profeet van de Heer die nog over is. De profeten van Baäl bin mit vierhonderdvuufstig man. 23 Breng oons twie bollen. Zij meugen as eersten een bolle uutkiezen. Laoten ze die in stokken snieden en op een braandstaepel leggen, mar ze meugen et hoolt niet anstikken. Ik zal de aandere bolle klaormaeken en op een

braandstaepel leggen, en ik zal et hooft ok niet anstikken. ²⁴ Jim moe'n de naeme van jim god anroepen, en ik zal de naeme van de Heer anroepen. De god die bescheid gef't mit vuur, is de waore God." Et hiele volk stemde mit dit veurstel in.

²⁵ "Beginnen jim mar, jim bin mit een hiele protte," zee Elia tegen de profeten van Baäl. "Kieze mar een dier en maek et klaor veur et offer. Roep dan de naeme van jim god an, mar stik et hooft niet in 'e braand." ²⁶ De profeten neumen iene van de twie beschikbare bollen en maekten die klaor veur et offer. De hiele morgen lang reupen ze Baäl an: "Baäl, geef oons bescheid!" Mar et bleef stille en gieniene gaf bescheid, hoe ze ok daansten en sprongen rond et alter dat daor opricht was. ²⁷ Doe et middagure wodde, begon Elia heur te hunen: "Roep zo hadde aj'm kunnen! Hi'j is toch een god? Hi'j het grif wat aandere te doen. Ik daenke dat hi'j him even ofzunderen mos. Is hi'j seins op reize gaon? Misschien slapt hi'j, en moej'm him wakker maeken!" ²⁸ De profeten reupen uut alle macht en taekelden heurzels toe, zoas heur gewoonte was, mit zweerden en speren tot et bloed over heur lief stroomde. ²⁹ Veraldereerd bleven ze raozen, mar doe et middagure ok allange veurbi'j was en et ure van et graonoffer kwam, was d'r nog de hieftied gien inkelde reaktie kommen: et bleef stille, gieniene gaf bescheid.

³⁰ Elia zee tegen de Israëlieten dat ze naor him toe kommen mossen. Doe ze bi'j him staon kommen weren, bouwde hi'j et verwoeste alter van de Heer weer op. ³¹ Hi'j neum twaelf stienen, liekevule as et tal stammen van Israël, de naokomelingen van de zeunen van Jakob, tegen wie de Heer zegd hadde: "Israël is je ni'je naeme." ³² Mit die twaelf stienen maekte hi'j een alter ter ere van de Heer, en daor ommehenne leut hi'j een geule greven mit een lengte van twiehonderd elle. ³³ Hi'j staepelde et braandhooft op, sneed de bolle in stokken en legde die op de braandstaepel. ³⁴ Doe zee hi'j: "Vul vier kruken mit waeter en giet die over et offer en et braandhooft uut." Doe dat gebeurde was, leut hi'j et nog een twiede en

een dadde keer doen. ³⁵ Et waeter leup over et alter henne en de geule d'r ommehenne kwam vol waeter te staon. ³⁶ Doe et ure veur et graonoffer anbreuken was, leup de profeet Elia op et alter toe en zee: "Heer, God van Abraham, Isaak en Israël, vandaege zal bliken dat jow in Israël God binnen, en dat ik jow dien en dit alles in jow opdracht daon hebbe. ³⁷ Geef mi'j bescheid, Heer, geef mi'j bescheid. Dan zal dit volk begriepen dat jow, Heer, God binnen en dat jow et binnen die heur tot inkeer brengt." ³⁸ Et vuur van de Heer sleug in en verteerde et braandoffer mit braandhooft, stienen, aske en al; alderdeegst et waeter in de geule slikte et op. ³⁹ Alle Israëlieten zaggen et, en iederiene vul op zien kni'jen en reup: "De Heer is God, de Heer is God!"

⁴⁰ Doe zee Elia tegen heur: "Griep de profeten van Baäl; laot niet iene van heur ontkommen!" De profeten wodden gevangen neumen, en Elia leut heur ofdaelen naor et dal van de Kison, waor hi'j heur ommebrengen leut.

⁴¹ Tegen Achab zee Elia: "Gao now wat eten en drinken, ik heur et goezen van de stotregen al." ⁴² Achab gong wat eten en drinken en Elia gong naor de top-pe van de Karmel. Daor gong hi'j huken-de op de grond zitten, mit zien gezichte tussen zien kni'jen. ⁴³ Zien knecht dreug hi'j op: "Gao ie es kieken, de kaante van de zee uut." De knecht gong kieken, mar doe hi'j weerommekwam zee hi'j: "D'r is niks te zien." Zeuven keer stuurde Elia him weeromme, ⁴⁴ en doe de knecht veur de zeuvende keer te kieken gaon was, zee hi'j: "D'r komt een klein wolkien uut zee opzetten, niet groter as een haandpalm." Doe zee Elia: "Gao vlogge naor Achab en zeg him dat hi'j zien waegen inspannen moet en votgaon, aandere zal de regen him de weg ofsnieden." ⁴⁵ In minder as gien tied wodde de hemel verduusterd deur wolken, steuk de wiend op en bastte d'r een geweldige regenbujje los. Achab ree in de richting van Jizreël. ⁴⁶ Elia wode deur de haand van de Heer grepen. Hi'j dee him een lendedoek omme en leup hadde veur Achab uut, hielemaole tot Jizreël.

Elia op de Horeb

19 Achab vertelde Izebel alles wat Elia daon hadde, ok dat hi'j alle profeten van kaant maekt hadde. ² Doe leut Izebel Elia disse bosschop overbrengen: "De goden meugen mit mi'j doen wat ze willen as jow morgen om disse tied niet krek etzelde overkomt as zi'j." ³ Elia wodde bange en nam de bienen om zien leven te redden. Bi'j Berseba in Juda ankommen leut hi'j zien knecht achter ⁴ en zels trok hi'j iene dagreize veer de woestijn in. Daor gong hi'j gunterende naor de dood, onder een brummelstruke zitten, en zee: "Et het genoeg west, Heer. Neem mien leven, want ik bin niks beter as mien veuroolden." ⁵ Hi'j vul onder de brummelstruke in slaop, mar d'r kwam een engel, die him anraekte en zee: "Wor wakker en eet wat." ⁶ Elia keek op en verneum naost zien heufd een bolle, in gloeiende koolties bakt, en een kruke mit waeter. Naodat hi'j wat eten en dronken had gong hi'j weer onder de struke liggen. ⁷ Mar de engel van de Heer kwam nog es, raekte him nog es an en zee: "Kom overaende en eet wat, aandere is de reize te zwaor veur je." ⁸ Elia kwam in de bienen, en doe hi'j eten en dronken had leup hi'j, anstartk deur dit eten, veertig daegen en veertig nachten deur de woestijn, tot hi'j bi'j de Horeb kwam, de barg van God. ⁹ Daor gong hi'j een grot binnen om daor de nacht te blieden.

Doe richtte de Heer him tot him mit de woorden: "Elia, wat doe'j hier?" ¹⁰ Elia zee doe: "Ik hebbe mi'j mit volle overgaove inzet veur de Heer, de God van de hemelse machten, mar de Israëlieten hebben jow verbond mit heur naost heur daelelegd, jow alters verdistreweerd en jow profeten ommebrocht. Ik bin as ienigste overbleven, en now hebben ze et ok op mien leven veurzien." ¹¹ "Kom naor buten," zee de Heer, "en loop hier op de barg op mi'j toe." En daor kwam de Heer veurbi'j. D'r gong een grote, sterke flapwiend veur de Heer uut, die de bargaen spleet en de rotsen an stokken sleug, mar de Heer was niet in die flapwiend. Nao de flapwiend kwam d'r een eerdbeving, mar de Heer

was niet in die eerdbeving. ¹² Nao de eerdbeving was d'r vuur, mar de Heer was niet in dat vuur. Nao et vuur klonk et gefluuster van een zaacht blussien. ¹³ Doe Elia dat heurde, sleug hi'j zien maantel veur zien gezichte. Hi'j kwam naor buten en gong in de eupening van de grot staon, en daor klonk een stemme die tegen him zee: "Elia, wat doe'j hier?" ¹⁴ Elia zee doe: "Ik hebbe mi'j mit volle overgaove inzet veur de Heer, de God van de hemelse machten, mar de Israëlieten hebben jow verbond mit heur naost heur daelelegd, jow alters verdistreweerd en jow profeten ommebrocht. Ik bin as ienigste overbleven, en now hebben ze et ok op mien leven veurzien." ¹⁵ De Heer zee tegen Elia: "Keer weeromme en gao naor de woestijn van Damascus. Daor ankommen moe'j Hazaël tot keuning van Aram zalven. ¹⁶ Jehu, de zeune van Nimsi, moe'j zalven tot keuning van Israël, en Elisa, de zeune van Safat, uut Abel-Mechola, moe'j tot je eigen opvolger zalven. ¹⁷ Wie ontkomt an et zweerd van Hazaël, zal van kaant maekt wodden deur Jehu. En wie ontkomt an et zweerd van Jehu, zal ommebrocht wodden deur Elisa. ¹⁸ Ik zal in Israël niet meer as zeuwenduzend meensken in leven laoten, alliend dienend die niet veur Baäl deur de kni'jen gaon binnen en him niet een tuut geven hebben."

¹⁹ Elia gong bi'j de Horeb weg. Doe hi'j Elisa, de zeune van Safat, antrof was die an et ploegen. Ze weren an et wark mit twaelf span ossen; Elisa leup achter et twaelfde span. Elia leup op him toe en gooide zien maantel over him henne. ²⁰ Drekt leut Elisa zien ossen in de steek en leup hadde achter Elia an. "Laot mi'j ofscheid nemen van mien vader en moeke," zee hi'j, "dan za'k mit jow mitgaon." "Doe waj' willen," zee Elia. "Ik dwinge je nargens toe." ²¹ Elisa gong weeromme, slaachtte zien ossen, braodde et vleis op et hooft van heur jok en beud et zien knechten an. Daornaor gong hi'j mit Elia mit as zien knecht.

20 Keuning Benhadad van Aram reup al zien troepen onder de wapens. Mit twienendattig aandere keunings, mit peerden en waegens, trok hi'j op naor Samaria en omsingelde et. ² Benhadad stuurde bosschoppers naor de stad, naor keuning Achab van Israël. ³ Ze mossen disse bosschop overbrengen: "Dit zegt Benhadad: "Jim goold en zulver kommen mi'j toe, en jim mooiste vrouwluden en flinkste zeunen ok!" ⁴ De keuning van Israël leut as bescheid zeggen: "Et is krek zoas jow zeggen, mien heer en keuning: ik heure bi'j jow mit alles wa'k hebbe." ⁵ De bosschoppers kwammen opni'j naor Achab toe en zeden: "Dit zegt Benhadad: "Ik hebbe bosschoppers naor jow toestuurd mit de bosschop dat jow je goold en je zulver en je vrouwluden en je zeunen an mi'j geven moeten. ⁶ Now, morgen om disse tied stuur ik mien knechten naor jow toe. Zi'j zullen jow peleis en de huzen van jow knechten deurzuken en alles mitnemen waor jow weerde an hechten." ⁷

⁷ De keuning van Israël reup alle ooldsten van et laand bi'j him en zee: "Zoas jim zien het keuning Benhadad et slecht mit oons veur. Hi'j hadde mien vrouwluden en zeunen en mien goold en zulver al opeist, en ik hebbe et him niet weigerd." ⁸ De ooldsten en de aandere Israëlieten zeden tegen de keuning: "Doe niet wat hi'j zegt, geef niet toe." ⁹ Doe zee Achab tegen de bosschoppers van Benhadad: "Zeg tegen mien heer en keuning: "Alles waor jow mi'j de eerste keer om vraogd hebben za'k jow geven, heer, mar op jow twiede eis kan ik niet ingaon." ¹⁰ De bosschoppers vertrokken en brochten dit bescheid an Benhadad over. ¹⁰ Doe stuurde Benhadad disse bosschop: "De goden meugen mit mi'j doen wat ze willen as d'r van Samaria genoeg stof overblijft om d'r alle soldaoten die veur mi'j vechten een haandvol van mit te geven." ¹¹ De keuning van Israël zee doe: "Zeg him dat wie him opmaekt om te vechten, niet juichen moet veur hi'j de wapens weer oflegd het!" ¹² Benhadad zat mit de aandere

keunings in et schaad te drinken doe hi'j dit bescheid kreeg, en votdaolik beveelde hi'j zien anvoerders om heur stellings tegenover de stad te betrekken.

¹³ Doe kwam d'r een profet naor keuning Achab van Israël toe en die zee: "Dit zegt de Heer: Ziej' die geweldige legermacht daor? Now, vandaege lever ik heur an jow uut, zodat ie begriepen dat ik de Heer bin." ¹⁴ "Wie zal dat doen?" vreug Achab. De profet zee doe: "De Heer zegt: Deur de soldaoten van de perveensieheufden." "En wie zal de anval eupenen?" vreug Achab. "Jow," zee de profet doe.

¹⁵ Achab hul troepenschouw: de perveensieheufden hadden twiehonderd-twienendattig soldaoten bi'j heur en de heufdmacht van et leger beston uut zeuwenduzend Israëlieten. ¹⁶ In de middag deden ze een uutval. Benhadad en de twienendattig keunings die him te hulp kommen weren zatten nog de hietied in 't schaad te drinken en weren onderwiels flink anscheuten. ¹⁷ De soldaoten van de perveensieheufden weren veuruutgaon. Benhadad leut infermeren wat d'r gaonde was, en ze vertelden him dat d'r een kloft manluden de stad uutkommen weren.

¹⁸ Doe zee hi'j: "As ze Samaria now mit vreedzeme of mit vi'jaandige bedoelings verlaoten hebben, zorg daj'm ze levend in hanen kriegem." ¹⁹ Onderwiels weren niet alliend de soldaoten van de perveensieheufden de stad uut trokken, mar in heur gevolg ok de overige maanschoppen. ²⁰ Ze sleugen heur tegenstaanders de iene nao de aander daele, en uutaendelik sleugen de Arameners op de vlocht, achtervolgd deur de Israëlieten. Keuning Benhadad van Aram wus op zien peerd te ontkomen, toegelieke mit een peer ruters. ²¹ Now kwam de keuning van Israël de stad ok uut. Hi'j maekte him meester van de peerden en waegens en brocht de Arameners een grote nederlaoge toe. ²² Mar de profet diende him opni'j bi'j de keuning van Israël an en zee tegen him: "Zorg veur versterkings en overleg wat jow te doen staot, want ankem jaor zal de keuning van Aram jow opni'j anvalen."

Twiede oorlog mit Aram

23 De raodsheren van de keuning van Aram zeden tegen heur vost: “De Israëlieten hebben oons versleugen omreden heur God een barggod is. Mar awwe in de vlakke mit heur vechten, zuwwe et grif van heur winnen. 24 Wi’j raoden jow dit an: Onthef de keunings van heur opdracht en stel in heur plak de gouverneurs op. 25 Breng een ni’j leger bi’jenneer, lieke stark as et leger daj’ verleuren hebben, en zorg veur liekevule peerden en waegens as jow eerst hadden. Lao’we mit heur vechten in de vlakke, dan zuwwe heur beslist verslaon.” De keuning neum heur raod over.

26 Et ankem jaor moonsterde Benhadad et leger van Aram en trok naor Afek op, om daor et gevecht mit Israël an te gaon. 27 Doe de troepen van Israël ok moonsterd en bevoorraad weren, trokken ze de vi’jaand integen. Opsteld tegenover de Arameners, die et hiele terrein vulden, weren zi’j niet vule meer as twee kudden geiten van niks. 28 De godsman diende him bi’j de keuning van Israël an en zee: “Dit zegt de Heer: Aram het zegd dat de Heer een barggod is, en niet een god van de vlakten. Daoromme zal ik disse hiele legermacht an jim uutleveren, zodat jim begriepen dat ik de Heer bin.” 29 Zes daegen lang stonnen de legers tegenover mekeer, en op de zeuvende dag bastte de stried los. De Israëlieten versleugen de Arameners: honderdduzend man voetvolk op iene dag. 30 De Arameners die de slag overleefden nammen de bienen de stad Afek in, mar de stadsmure vul omme en verpletterde heur: zeuvenentwintigduzend man.

Ok Benhadad was de stad in vlocht en hul him schoel op een verburgen plak in een huus. 31 Zien raodsheren zeden tegen him: “We hebben heurd dat de keunings van Israël genaodige keunings binnen. Lao’we een boeteklied anstrupen en een touw om oonze nekke doen en zo de keuning van Israël integen gaon, mischien speert hi’j jow leven dan.” 32 Ze struupten een boeteklied an en deden een touw om de nekke, en gongen zo naor de

keuning van Israël. Ze zeden tegen him: “Jow knecht Benhadad vragt jow as jow zien leven speren willen.” “Leeft hi’j nog?” vreug keuning Achab. “Hi’j is mien vrund.” 33 De manluden vatten dit op as een geunstig teken en haostten heur om zien woorden te bevestigen. “Ja, Benhadad is jow vrund,” zeden ze. “Gao him haelen,” beveelde de keuning. Doe Benhadad bi’j keuning Achab kwam, leut die him bi’j him op de striedwaegen zitten gaon. 34 Benhadad zee tegen him: “De steden die mien vader jow vader ontneumen het zal ik jow weerommegeven, en jow kun in Damascus een eigen mark beginnen zoas mien vader in Samaria daon het.” “We zullen dat in een overienkomst vaas-teleggen,” zee Achab, “en dan zal ik jow gaon laoten.” En hi’j sleut een overienkomst mit Benhadad en leut him gaon.

35 Iene uut de profetegemienenschap vreug op bevel van de Heer an een aandere profeet: “Slao mi’j asjeblijf.” Doe de aander weigerde him te slaon, 36 zee hi’j: “Ie doen niet wat de Heer zegt. Daoromme zal een lieuw je verscheuren zo gauw aj’ bi’j mi’j weg gaon.” Amper was hi’j vertrokken, of een lieuw kruusde zien pad en verscheurde him. 37 Doe vreug de profeet an een aander: “Slao mi’j asjeblijf.” Die man sleug him tot bloedens toe. 38 De profeet gong langs de weg staon waor de keuning veurbi’j kommen zol, naodat hi’j him onherkenber maekt hadde deur zien doek veur zien gezichte te doen. 39 Doe de keuning langes kwam, reup de profeet him toe: “Doe ik op et slagveld was, heer, kwam d’r iene op mi’j of mit een man bi’j him, en hi’j dreug mi’j op om die te huden. “Aj’ him ontkommen laoten,” zee hi’j, “moet ie in zien plak je leven geven, of aandere moej’ een talent zulver betaelen.” 40 Mar mien andacht wodde van alle kaanten opeist, en opiens was hi’j vot.” De keuning van Israël zee: “Ie hebben je eigen vonnis veld.” 41 Vlogge trok de man de doek veur zien gezichte weg, en doe zag de keuning dat et iene van de profeten was. 42 “Dit zegt de Heer,” zee hi’j tegen de keuning. “Ie hebben de man wie zien leven mi’j toeheurd gaon laoten, daoromme moej’ in zien plak

je leven geven en moet jow volk et lot ondergaon dat jow toebediend was.”
43 Poer lelk en mistroostig gong de keuning naor zien peleis in Samaria weeromme.

De droevetuun van Nabot

21 Een schofft laeter gebeurde dit. De Jizreëliet Nabot hadde een droevetuun die greensde an et peleis dat keuning Achab van Samaria in Jizreël bezat. 2 “Stao mi’j jow droevetuun of,” zee Achab tegen Nabot. “Hi’j ligt naost mien peleis; ik kan him goed bruken om daor gruunte te verbouwen. Ik zal jow d’r een betere droevetuun veur weerommegeven, of ik zal jow, aj’ dat liever hebben, de pries d’r van in zulver uutbetaelen.” 3 Mar Nabot zee tegen Achab: “De Heer verhinde-re da’k de grond die ik van mien veuroolden arfd hebbe an jow ofstaon zol.” 4 Achab gong weeromme naor zien peleis, poer lelk en mistroostig omreden Nabot tegen him zegd hadde dat hi’j him de grond die hi’j van zien veuroolden arfd had niet ofstaon zol. Hi’j gong op zien rustbedde liggen, mit zien gezichte naor de mure, en weigerde om te eten. 5 Doe kwam zien vrouw Izebel naor him toe en vreug: “Wat is d’r gebeur, daj’ zo mismoedig binnen en niet eten willen?” 6 “Ik hebbe mit de Jizreëliet Nabot praot,” zee hi’j. “Ik hebbe him vraogd om mi’j zien droevetuun te verkopen. Of, as hi’j dat liever hadde, kon hi’j d’r een aandere droevetuun veur weerommekriegen. Mar hi’j weigerde zien droevetuun an mi’j te verkopen.” 7 Doe zee Izebel: “Wat? Ie bin toch de keuning van Israël? Kom overaende en eet wat, dat zal je goeddoen. Ik zal d’r veur zorgen dat ie de droevetuun van Nabot kriegen.” 8 Uut naeme van Achab schreef Izebel brieven, verzegelde die mit et keuninklike zegel en stuurde ze naor de ooldsten en de blispoters in de stad waor Nabot woonde. 9 In die brieven ston dit: “Kondig een vaastendag of en zet Nabot veuran as et volk bi’jenneer komt. 10 Laot dan twie minne kerels die nargens bange veur binnen tegenover him zitten gaon en him beschuldigen van belastering van

God en keuning. Daornao moej’ m him buten de stad brengen en stienigen.” 11 Nabot zien stadgenoten, de ooldsten en veurnaemsten van zien woonplak, deden wat Izebel heur opdreugen hadde in de brieven die zi’j sturd hadde. 12 Ze kondigden een vaastendag of en leuten Nabot veuran zitten doe et volk bi’jenneer kwam. 13 Twie manluden gongen tegenover him zitten en beschuldigden him in ‘t bi’jwezen van et volk van belastering van God en keuning. Daornao wodde hi’j buten de stad brocht en stienigd. 14 Ze sturden Izebel bericht dat Nabot deur stieniging om et leven brocht was. 15 Doe Izebel heurde dat Nabot dood was, zee ze tegen Achab: “Ie kun de droevetuun die de Jizreëliet Nabot je weigerde te verkopen in bezit nemen, want Nabot leeft niet meer, hi’j is dood.” 16 Doe Achab heurde dat Nabot dood was, gong hi’j naor Jizreël om de droevetuun van Nabot in bezit te nemen.

17 De Heer richtte him tot de Tisbiet Elia mit de woorden: 18 “Kom, gao Achab, de keuning van Israël, integen. Hi’j is uut Samaria naor de droevetuun van Nabot kommen om die in bezit te nemen. 19 Zeg tegen him: “Dit zegt de Heer: Ie hebben een moord begaon en je et bezit van een aander annaoderd.” Zeg ok tegen him: “Dit zegt de Heer: Op et plak waor de honnen et bloed van Nabot opslikt hebben, zullen ze jow bloed ok opslikken.”” 20 Doe Achab Elia zag, zee hi’j: “Mien vi’jaand het me dus weer weten te vienen.” “Ik hebbe jow vunnen,” zee Elia. “Jow hebben jow d’r toe liend om wat te doen dat slecht is in de ogen van de Heer. 21 Daoromme breng ik onheil over jow: Jow zullen uutroeid wodden en alle mannelike leden van jow keuningshuus, van hoge tot lege, zullen uutroeid wodden. 22 Omreden jow de Heer plaogd hebben deur de Israëlieten an te zetten tot zunde, zal et jow familie vergaon zoas et de familie van Jerobeam, de zeune van Nebat, vergaon is, en de familie van Basa, de zeune van Achia. 23 En over Izebel het de Heer zegd: “De honnen zullen Izebel opvretten onder de stadsmure van Jizreël.” 24 Wie van de familie van Achab in de

stad starft, zal deur de honnen opvreten wodden, en wie starft in et eupen veld, zal opvreten wodden deur de voegels.”

25 (Inderdaod, gieniene het him d'r meer dan Achab op toelegd te doen wat slecht is in de ogen van de Heer. En et was zien vrouw Izebel die him daortoe anzette.

26 Et was gruwelik, zoas hi'j ofgoden ver-eerde naor et veurbeeld van de Amorie-ten, die deur de Heer veur de Israëlieten verdreven weren.) 27 Bi'j et heuren van die woorden scheurde Achab zien kleren. Hi'j struupte een boeteklied an, dat hi'j op zien blote lief dreug en waor hi'j ok in sleup. Hi'j vaastte en hadde d'r slimme spiet van. 28 De Heer richtte him tot Elia mit de woorden: 29 “Heb ie zien hoe Achab him veur mi'j vernedert? Omreden hi'j berouw toont, zal ik et onheil over zien keuningshuus niet tiedens zien leven uitvoeren, mar tiedens et leven van zien zeune.”

Dadde oorlog mit Aram

22 D'r verstreken roem twie jaor waor gien oorlog in voerd wodde tussen Aram en Israël. 2 In et dadde jaor brocht Josafat, de keuning van Juda, een bezuuk an de keuning van Israël. 3 De keuning van Israël zee tegen zien raodsheren: “Jim weten dat Ramot in Gilead oons toeheurt. Wat weerhooft oons d'r van om die stad op de keuning van Aram te heroveren?” 4 Hi'j vreug an Josafat as die mit him de stried angaon wol tegen Ramot in Gilead, en Josafat zee doe: “Jow en ikke bin iene; mien leger is jow leger, mien peerden bin jow peerden.” 5 En hi'j zee ok nog: “Vraog vandaege nog raod an de Heer.” 6 De keuning van Israël leut vierhonderd profeten bi'j him kommen en hi'j vreug heur: “Za'k de stried tegen Ramot in Gilead angaon, of kan ik daor beter van ofzien?” “Trek op,” zeden ze doe. “De Heer zal jow de stad in hanen geven.” 7 Mar Josafat vreug: “Is hier niet nog een profeteet van de Heer die wi'j vraogen kunnen?” 8 De keuning van Israël zee doe: “D'r is nog wel iene die de Heer veur oons om raod vraogen kunnen zol. Mar ik hebbe et mier an him. Hi'j het

nog gienertied wat goeds over mi'j profeteerd, alliend mar onheil. Dat is Micha, de zeune van Jimla.” “Zeg dat toch niet!” zee Josafat. 9 De keuning van Israël leut een hofdiener kommen die hi'j opdreug om vlogge Micha, de zeune van Jimla, op te haelen. 10 De keuning van Israël en de keuning van Juda, Josafat, zatten ieder in heur staosieklied op een troon op et dös-k-plak veur de stadspoort van Samaria, in gezelschop van de butenzinnen raekte profeten. 11 Sidkia, de zeune van Kenaäna, hadde twie iezeren hoorns maekt en zee: “Dit zegt de Heer: Mit disse hoorns zullen jim de Arameners daeleslaon, tot jim ze allemaole versleugen hebben.” 12 Ok de aandere profeten veurspelden dezelde dingen. “Trek op tegen Ramot in Gilead,” zeden ze. “Jim veldtocht zal slaegen en de Heer zal jim de stad in hanen geven.”

13 De bosschopper die Micha ophaelde, zee tegen him: “Luuster, alle profeten verzekerden de keuning iensgezind dat de stried goed oflopen zal. Meugen jow woorden lieke geunstig wezen as die van heur.” 14 Mar Micha zee: “Zo waor de Heer leeft, ik zegge alliend wat de Heer mi'j in de mond legt.” 15 Hi'j gong naor de keuning toe, die him vreug: “Micha, zuwwe tegen Ramot in Gilead de stried angaon, of kuwwe d'r beter niet an beginnen?” “Trek op,” zee Micha doe. “Jow veldtocht zal slaegen en de Heer zal jow de stad in hanen geven.” 16 Doe zee de keuning: “Hoe vaeke heb ik jow niet bezweerd om in de naeme van de Heer niks as de waarhied tegen mi'j te zeggen?” 17 Doe zee Micha: “Ik zag Israël verspreided over de barghellings, as een kudde schaopen die gien hedder het. De Heer zee: “Zi'j hebben gien anvoerder, laot iederiene in vrede naor huus weerom-gaon.”” 18 De keuning van Israël zee tegen Josafat: “He'k et jow niet zegd: hi'j profeteert gienertied wat goeds over mi'j, alliend mar onheil!” 19 Micha zee: “Luuster naor wat de Heer te zeggen het. Ik zag de Heer op zien troon zitten, en an weerskaanten van him stonnen alle hemelse machten opsteld. 20 De Heer vreug: “Wie gaot Achab overhaelen om tegen Ramot in Gilead et gevecht an te gaon,

zien ondergang integen?" De iene zee dit en de aander dat, ²¹ en bi'j slot van zaeke kwam iene van de geesten op de Heer toe en zee: "Ik zal him overhaelen." "Hoe wi'j dat doen?" vreug de Heer. ²² "Ik zal naor him toe gaon en leugens zeggen deur de mond van al zien profeten," zee de geest. "Doe dat," zee de Heer. "Et zal je beslist lokken." ²³ Now, zo het de Heer in de mond van al disse profeten van jow leugens legd. Hi'j het et krek slecht mit jow veur." ²⁴ Sidkia, de zeune van Kenaana, kwam op Micha of en sleug him in zien gezichte. "Willen jow seins beweren dat de geest van de Heer van mi'j naor jow overlopen is om tegen jow te praoten?" vreug hi'j. ²⁵ "Dat zullen jow wel merken," zee Micha, "op de dag dat jow perberen om jow te verschoelen op een geheim plak in een huus." ²⁶ De keuning van Israël zee: "Breng Micha naor Amon, de stadskommedant, en naor mien zeune Joas. ²⁷ Zeg tegen heur dat ze him in de gevangenis opluten moeten en op waeter en brood zetten moeten tot ik beholen weerommekommen bin." ²⁸ Doe zee Micha: "As jow beholen weerommekommen, is et niet de Heer die deur mien mond praot het." (Micha was et ok die zee: "Luuster, volken, allemaole!")

²⁹ De keuning van Israël trok tegere mit Josafat, de keuning van Juda, op tegen Ramot in Gilead. ³⁰ Hi'j zee tegen Josafat: "Ik wil niet in de kleren as keuning de stried ingaon, mar holen jow je keuninklike klieid mar wel an." De keuning van Israël verstruupte him dus veurd dat hi'j de stried angong. ³¹ De keuning van Aram hadde de bevelhebbers van zien striedwaegens, twienendattig man, dit opdreugen: "Vecht niet mit een willekeurige soldaot, mar alliend mit de keuning van Israël." ³² Doe de bevelhebbers van de striedwaegens Josafat zaggen, reupen ze: "Mar dat is de keuning van Israël!" Ze gongen op him of om mit him te vechten, en Josafat raosde om hulp. ³³ Mar doe de bevelhebbers van de striedwaegens verneumen dat hi'j de keuning van Israël niet was, leuten ze him mit rust. ³⁴ Een soldaot spande zien boge en zonder d'r arg in te hebben trof hi'j de keuning van Israël

tussen de schobben van zien paanser. De keuning zee tegen zien waegenmenner: "Keer omme en breng mi'j buten et striedgewoel; ik bin zwaor gewond."

³⁵ Mar de stried leup zo hoge op dat de keuning him veur de ogen van de Arameners in zien waegen overaende holen mos. Onder de aovend raekte hi'j weg; zien waegen zat onder et bloed. ³⁶ Doe de zonne ondergong, wodde in et kaamp et sein tot opbreken geven.

³⁷ De keuning was dan ok sneuveld. Nao et weerommekommen in Samaria wodde hi'j daor begreuen. ³⁸ De striedwaegen wodde schonespuuld bi'j et waeterbekken van de stad, waor de waegenloopse vrouwluden heur wusken, en de honnen sliken zien bloed op zoas de Heer veurzegd hadde. ³⁹ Veerdere biezunderheden over Achab, over et peleis van ivoor dat hi'j bouwen laoten het en over alle steden die hi'j verstart het, bin optekend in de kronieken van de keunings van Israël. ⁴⁰ Doe Achab bi'j zien veuroolden zien laeste rustplak vun, wodde hi'j opvolgd deur zien zeune Achazja.

Josafat, keuning van Juda

⁴¹ Josafat, de zeune van Asa, wodde keuning van Juda in et vierde regeringsjaor van keuning Achab van Israël. ⁴² Hi'j was vuvendattig jaor oold doe hi'j keuning wodde, en hi'j regeerde vuventwintig jaor in Jeruzalem. Zien moeke was Azuba, de dochter van Silchi. ⁴³ Hi'j volgde in alle opzichten et veurbeeld van zien vader Asa en dee wat goed is in de ogen van de Heer. ⁴⁴ Toch bleven de offerplakken bestaon en bleven de Judeners daor offers brengen en wierook branen. ⁴⁵ Mit de keuning van Israël leefde hi'j op goeie voete. ⁴⁶ Veerdere biezunderheden over Josafat en over de overwinnings die hi'j behelde bin optekend in de kronieken van de keunings van Juda. ⁴⁷ Diegenen die ok nao de tied van zien vader Asa nog an tempelprostitutie deden, het hi'j uut et laand votjagd.

⁴⁸ In Edom was gien keuning; et laand wodde bestuurd deur een stadhoolder.

⁴⁹ Josafat bouwde een handelsvloot

om goold op te haelen in Ofir, mar de reize gong niet deur want de schippen vergongen al bi'j Esjon-Geber. 50 Achazja, de zeune van Achab, hadde Josafat veursteld: "Laot mien knechten mit jow knechten mitveren," mar dat hadde Josafat weigerd.

51 Doe Josafat bi'j zien veuroolden te ruste gong, wodde hi'j begreuen in de Davidsburcht. Zien zeune Joram volgde him op.

52 Achazja, de zeune van Achab, wodde

keuning van Israël in et zeuventiende regeringsjaor van keuning Josafat van Juda. Twie jaor regeerde hi'j in Samaria over Israël. 53 Hi'j dee wat slecht is in de ogen van de Heer, en volgde zo et veurbeeld van zien vader en zien moeke en van Jerobeam, de zeune van Nebat, die de Israëlieten tot zunde anzet hadde. 54 Hi'j plaogde de Heer, de God van Israël, deur Bäl te vereren, krek zoas zien vader daon hadde.